

et in unione hominum. sed tunc ipso iure est prius ingressu ecclesie
A Manifesto. ar. q. in manifestis criminibus prebet ammonitio
ar. iii. q. v. q. suspecti. ar. o. tra. ex de iur. iur. ab nostram
Lex. hec lex non muenitur nisi intelligatur de tenore. l. que est. C.
quo et qui iudex. olentaneum

Autoritatibus

id est citatibus

Peremptio

rio. dico q. quili

bet iudex petest

peremptoriu mitti

ut probatur ex de

sen. et re iud. cum

bertoldus. in pn.

extra de off. iud.

del. ex lris. l. oes

dicere consueverunt

q. tñ oronarius

vel a pncipe dele

gatus possit illud

mitti ut in aut. d.

litig. s. oem in fi.

et. C. d. iudi. scim.

Itē peremptoriu nō

ē statim mittēdū nī

si cogat necessi

tas ut ex d. dilac.

.c. i. ff. de iud. nō

nūquā Itē scias

q. licet lex dicat q.

iudex debz mitti

adhuc vnum ebi

ctum post perem

ptorium. ut. ff. de

iud. et post illud

tñ non est verum.

nisi velit iudex g.

tiam facē ei ut ex

de of. del. s. fuluit

Itē dicunt quidam

q. peremptoriu de

beat cōtinere tñ

quantū si qdlibet

triu ebidit. p se

pponeretur ut. C.

quo et qñ iudex.

aut. qui semel. sed

verius credo q. il

lus sit in iudicis ar

bitrio ut extra d.

ap. cū sit romana

Itē iudex tribus

ebictis et vno per

emptorio debz ci

tare. si tamē ps n

venit ad primam

citatoez punitur

in sup. lib. lris ut

.C. de iud. sancti

mus d. s. l. xxiij.

bi. honorat. Itē

si iudex ter citet.

l. nō aponat hoc

aduerbium pemp

torie tñ intelligi

tur citatus pem

ptorie ut. C. quo

et qñ iudex. tres

denūciatōes. Itē

si reus ad primaz

citatoez dicat se

nolle venire non ē

denūo citandus.

q. ideo ter citat

ut psumatur eius

cōtumacia. ut. ff.

de re iud. cōtuma

cia. cū g. certū sit

eum nolle venire

callatis prius atq. in nichilū reda
dis pōctis sentētie tue decretis ex
beati petri principis apforū auēte
decreuimus. xxx. diez. spacio te sa
era omūione pūatū ab omnipotenti
deo tantū excessus veniaz cū summa
pnia ac lacrimis exorare. **N**ō si hāc
sentētia nām te cognouerimus nō
impleffe. remissus non iam tñ inu
sticia s. otumaciam fratnitatis tue
cognoscas iuuāte deo seruīs puni
endaz. q. nemo pprope vel preposte
scz nō omōitus neq. ouictus est iu
dicādus. **D**e ouentōe aut huius im
patoris manifestoz criminū lex di
cit. quicūq. tribz auētatibz iudicis
ouēt. vel tribz edictis fuerit ad iu
dicē puocatus a vno p omibz pem
ptorio id ē qd cām extinguit fuerit
vocatus. et pscntiā suā apud eū iu
dicē a quo ei denūciatū est exhibē
noluerit. adūsus eū quasi in otuma
cem iudicari p. quimmo retracta
ri nec p appellatōnem negocia pnt
qñ in otumacē fuerit iudicatum. et
hāc sentētia de tribz auctoritatibz
ouētis ex euāgelica auctoritate ce
lestin. ad nestoriū dicēs. et ephesina
sinodus de eod decernēs et beatus
grego. ad iohem scribēs aprobauit
de peremptorio scripto africanū oc
liū demonstrat d. cresconio. ut si ouē
tus respiscere detractauerit suo cō
teptu etiā sua otumacia faciēte au
toritate iudiciaria iā ptnus exclu
dat. **I**tē bñs g. de snia in otuma
cem scribēs ad maximum psumpto
rem salomitanū ep̄m dixit. hortam
ut ad nos venire omni postposita ex
cusatōne festīmes. q̄tinus suata iu
sticia hec de quibz accusaris et co
gnosce. et finire fm canonica institu
ta xpo reuelate possumus. **I**ta autē
fac ut ad veniēdū aplius iaz moras
non ingeras. nec magis ipa te ab
sentia obnoxii hñs. q. dicuntur affi
gnet. et nos in te hec res non solum
ppter pōcta crimina q. purgare sub
terfugis. s. etiaz ppter inobediētie
culpā durius scz ut in otumacē co
gat ex ocilio ferre iudiciū. **I**tē
aug. sup leuif. **V**ita nō sentētia ab
ecclia aliquē eicit vel ad eā reducit.

Quā aliquis exit a veritate a
timorē dī a fide a caritate exit

non est denūo citandus. quia in incertis non in certis locus est conie
cture. ff. de. v. ob. continuus. sed quid si iudex tulit sniaz contra citatū
nō pemptorie. vid. q. non teneat snia. ut. C. quo et qñ iudex. l. ea que
et s. idē vid. ar. o. tra. C. quo et qñ iudex. cessante

Per appella

tionem. nam cōtu

max non auditur

appellans. ut. n. q.

.vi. s. sunt quoz.

sed est ar. o. tra. iij.

.q. ix. reuera. ex d.

sen. ex. per tuas

Si euangeli

ca. nā pffamilias

bis misit seruos

tercio filiū ab in

uitatos vel loquit

tur de euangelica

denūciatōe. s. si

peccauerit. nē

Judiciū. pos

test intelligi de in

famato qui se no

luit expurgat. vñ

de apter. s. erat

deponendus. ut.

.xxx. di. c. vi. i. fi.

ut intelligas illd

de sen. ex. et nō d.

diffinitua quia il

la non inferitur. in

fi liē. cōfesta. qua

liter autē in omni

bus ferenda sen

tentia sit no. iij. q.

.ix. in fūma.

De illis. nō bi

cit. iudas a

postolus

Ad sciētie. s.

volunt dicē q. be

retici et pporite

ab ecclesia sūt se

gregati. nec spm

icm hñt l. hñt

dona spūs sancti

id ē sciētia et for

titudinem

In ecclesia. s.

de d. bi. iij. ē vñ

tas. cōtra. sed ibi

ecclesie nomē lara

g. sumitur ut cō

prehendat bonos

et malos. ad hoc

facit. xi. q. iij. au

bi et melius. c. no

lite

Ertū ē. anā

thematizati

tus. scz iuste. nam

quo ad deū sepa

tur eque q. a deo

p pccm sē p exō

municationem.

Separatōnem.

.s. iij. q. iij. engel

brudam.

In eplā. iube

igitur mī

chabel. dya

bolo. cum conten

debant de corpo

re mopi

Blasphe

cui nō aliud dixi

rit quā hoc. impe

ret tibi deus. s. vñ

de hoc habuit a

postol. ignorat.

Populo. illi

de castris ecclie. etiā si p ep̄i vocem
minime abiciatur. sicut ecōtrario a
liquis nō recto iudicio foras mittit
s. si ante nō exierit id ē si nō egerit
ut mēretur. exire nō ledit. **I**tē inter
dū em qui foras mittitur int. ē. et
qui foris ē int. vid. retineri. **I**tē
aug. **E**t qui apto sacrilegio et qui
puerla vita fidelibz nō sociatur ad

Deciam nō pertinere pbantur

E illis q. ab ecclia sunt segre

gati nō dicit ea q. sunt spūs nō reci

piētes ne ad sciētie pceptōnez refe

retur. s. dictū est spm nō hñtes. sed

hoc vñq. nō dicētur nisi de segrega

tis ab ecclia qui dicti sunt spm non

habētes. s. nec ille dicendus est esse

in ecclia et ad istā societate spūs pti

nere q. ouibus xpi fido corde misce

tur. scūs enim spūs discipline effu

giet fido. neq. enim solū illi ad ec

clesiā nō ptnet qui sepatōm apto

sacrilegio manifesti sunt. s. etiā illi

q. i. eius vñitate corporaliter mixti p

pellimā vitā sepat. **I**tē ex quita

sinodo **A** deo sepat. q. s. impios

Ertū est q. qui demōstram

Impius est omīno sepatus est

a deo. sicut etiā ille q. anathematiza

tus ē tāq. impius sepatus ē. Nichil

enim aliud significat anathema nisi a

deo sepatiōne. **I**llicita ergo ex

cōmunicatō ut ex pmissis apparet

nō ledit eū qui notatur. sed illum a

quo notatur ac p hoc qui innocen

tes sunt ex alterius crimine non cō

pdenari pnt. sicut ab imprudētibz

familie potentū p pccis dñoz osue

uerunt notari. s. adhuc obicitur

illd. q. nō solū innocētes s. nec etiā

crimiosi snia maledictōis sint feriē

di. **A**it em xps in euāgelio. orate p

psequētibz et calūniatibz vñs. bñfaci

te hñs qui vos odert. **I**tē apls. bñ

dicite psequētibz et calūniatibz vñs

bñdicite et nolite maledicē. **I**tē ma

ledici regnū dei nō possidebūt. **I**tē

iero. i. eplā ad titū. **A**b omī maledi

dicto fideles immunes esse oportet.

Igitur michael nō fuit au

sus dyabolo et certe maledi

ctōis dignissimo iudiciū iferre blas

phemie. quātomagis nos ab omī

maledicto puri eē debem. **M**ereba

tur dyabolus maledictum. sed p os

bubius. scdo modo dicitur hereticus omnis simoniacus. i. q. i. quisquis ter-
cio modo dicitur pefus ab ecclia. fm qd excomunicat dicitur hereticus. vt. iij. q. i.
c. ij. qto modo dicitur q male interpretatur sacra scriptura. vt. ij. e. hēlis qn
to modo q nouā opimōne inuenit vt. ij. e. hereticus. lxxv. q. i. vult au-

ferre pui =
legium ro
mane ec =
clefie. vt
xxij. bi. o
mnes. se =
ptimo qui
trāsgredi
tur pcep =
ta sebis a
postolice
vt. s. xij.
bi. nulli.
Itē qnq
dicitur lar
ge hētic
omnis qui
non tenet
articulos
fidei. r fm
i iudeo et
gētilis sūe
heretici. r
fm i s non
omnis here
ticus ē ex
comunicatus
Stricte fu
mitur her
eticus o
mnis qui
remotus ē
ab ecclia
et scdm s
omnis he
reticus est
excomuni
catus. vt
ex de her.
excom.
Inter
heret
sim et scis
ma pte dicit
ci qd sūe
differētia
int scisma
et hēsim q
ē inter dī
positōez
et habitū
primo em
di scisma
sūe post
tps ptiua
citer abbe
ferit sue se
cte dicitur
heretici. ut
aliē vt dī
cas q oīs
hereticus
sūe scisma
ticus sūe
ouertitur.
et sic ē illa
differētia
q est inter
speciem r
genus

Heretici. scriptura. s. bi. xxxvii. relatum. Johannes.
Itē apłus. scdaz. s. bi. dicit hereticos post scdam ammonitōnem
vibantes. s. p. q. v. non vos. alibi semel. s. e. q. i. que domus.
in fi. ab s pte dicit qd hereticū damnatū post vnicā amonitōnem vita

Illi q pegrinos vel oratores cuiuscū
q sci siue clericos siue monachos vt
femias a mermes paupes depdati fuerint
vel bona eoz rapuerint vel i malū eius ob
uiauerint anathematis vinculo feriāt. nisi
digne emendauerint. Pax vero illa quam
treuga dei dicim⁹ sic obseruetur sic ab ar
chiepis et epis vniuscuiusq puicie cōsti
tuta est. qui eaz aut infregerit excomunicatōi
sūdat. Quia vero fm de heret. cis ha
betur. videndū est qd interfit inter scisma
r hēsim r q sint heretici r quot sint hētico
rū secte. Drntiaz aut int scisma r hēsim ie
romim⁹ i epla ad galathas assignat dicēs

Scismatici et heretici differre dicuntur

Inter heresim et scisma hoc interesse
arbitror qd heresis puerum dogma
beat. scisma post epalez decessionem ab ec
clesia piter sepat qd equidē in pncipio ali
q ex pte intelligi pōt diuersus. Ceterū nul
lū scisma ē nisi sibi aliquā heresim ofingat
ut recte ab ecclia recessisse videat. Vnde
aut hēsis dicatur in eadez epla ieronimus

diffinit dicēs Vnde dicatur heresis

Heresis grece ab elcōe dicitur. qd scz eam
sibi vniuscuiusq eligat disciplinā quam pu
tat esse meliorem. Quicūq igit aliter scri
pturā intelligit qd sensus spūs sancti flagi
tat a quo scripta ē licz ab ecclia nō recesse
rit tñ hēticus appellari pōt. et de carnis opi
bus est eligens qd piora sunt. Qui vero
pprie dicatur hēticus aug. ostendens ait

Heretic⁹ Qui pprie heretici dicant

Nest qui alicuius tpalis comodi r ma
xime glorie pncipatusq sui grā falsas ac
nouas opiones vel gignit vel sequitur. Il
le aut qui hūioi hōim⁹ credit imaginati
one quadā veritatis illus⁹ est. Idem

Nō sunt heretici qui nō sua audacia s3 ali

Dixit apłs **eno seducuntur errore**
hereticū hōiem post primaz r scdam
correctōnem deuita qz sūuersus ē hūioi et
peccat in semetipso dānatus. sed qui sniam
suā qd quis falsaz atz pueram nulla ptiaci
aiofite defendūt pferim quā non auda
cia sue psūpticōis peperūt s3 a seductis at
qz in errore lapsis parētib⁹ acceperūt. que
rūt aut cauta sollicitudie veritatē corrigi
paratū cū inuenerit nequaq sunt inter he

bimus in secretis fidei nre ne eū pitiorē reddāmus. vt. xliij. bi. in man
batis. xi. q. iij. nolite. s3 quantum ad monitōnem faciendaz possumus
omunicare ei quotienscūqz vifum fuerit. sed heretico nondum dam
nato possum⁹ explicare secreta fidei nostre sepius ipm corrigendo

reticos deputadi **Itē leo pp Agri er**

Oronit sūt q vūtatit discipliaz otēnūt

Vid aut iniqui⁹ ē qd impias sape et
sapientib⁹ doctorib⁹q non credē. Sed in
hac mspietā cadūt quicūq ad agnosce
dā veritatē aliquo impediūt obscuro non
ad ppheticas voces. nō aplicas lras nec e
uāgelicas auctates s3 ad semetipos recur
rūt. et ideo mgti erroris existūt qz verita
tis discipuli nō fuerūt. Itē aug. otra ma
nichcos **Heretici sunt q qd pue sapiūt otu**

Vi in ecclia xpi maciter defendunt

Morbidū aliquid prauumqz qd sapi
unt si correcti vt sanū rectūqz sapiant resi
stunt cōtumaciter suazq pestifera r mortl
fera dogmata emendare nolunt s3 defensa
re pfiūt hēticis sunt. Itē vrbano ppā.

Errate dānabilior ē q ei⁹ defēdit errore.

Vi alioz defendit errore multo am
plius dānabilior ē illis q errāt. quia
nō solū ille errat s3 etiā alijs offendicula er
roris preparat r affirmat. vñ qz mgti erro
ris ē nō tñ hereticus s3 etiā heretarcha di
cedus ē. Itē iero. **Qui mēdacio verita**

tē inmutat pīm finim⁹ trāfere pbatur

Transferūt pncipes inde terminos qd
posuerūt ptes eoz qn inmutat i mē
daciū veritatē. r aliud pdicāt qd ab apłis
acceperūt. Itē de hereticis manifestus est
sensus qd sophismatib⁹ suis r arte dyaleti
ca sepe opprimāt ecclasticos. Itē veteres
scrutans historias inuenire non possum sci
disse eccliaz r de domo dñi plos seduxisse
pter eos qui sacdotes a deo positi fuerant
et pphē. i. speculatores. Iti ergo vertunt
in laqueū turtuosū i omib⁹ locis ponētes
scādalu. Itē leo pp **Abiciāt q adūlari**

Ilud sane pluri oꝝ oueniūt puitati

Imū michi displicē significo qd inter
dicōnis tue clericos quidā esse dñr qui ad
uersarioz oueniāt puitati et velanie va fil
miscdie vasa misceatur. quib⁹ muestigā
dis r seueritate agrua cohercedis debz di
ligētia tua vigilanter insistere. ita vt hys
quib⁹ pdesse nō poterit correctō nō pcat
abscisio. Portz etem vos euangelici me
minisse mandati qd ab ipa veritate pcpit
vt si nos oculus a pes aut dextra scandali
zauerit manus a opage corpis auferat. qz

Pertinaci. l3 g
teneat ali
quis ea q
fūt cōtra
fide dūmō
parat⁹ sit
corrigi nō
est hōius
hētic⁹. vt
s. e. scisma
in pnci. et
c. s. est.

Quā.
doctorib⁹
s. xxxvii.
bi. relatu.

F ad se
metipos.
qd esse nō
bz. extra
d. oñt. ne
imitaris

Quia
lioz. defē
bit talis e
nim hereti
cus dicitur. vt
ex. e. sicut
Dam
nabilior. r
no. q. plus
punit⁹ eōs
fulens q
faciens. ut
s. p. q.
v. cu3 ho
mo.

Pre
parat sic
q scalā uel
ferrum vt
aliud auxi
liū pstant
furi tenet
furti ut ff
de fure. si
pignore
s. penul.

Ranferunt qd sacdotes. nota contrā testimonia sacerdotum
et illud. qui vidit digne sacerdotem penitentem. vt de pe. bi. i.
quis aliquādo. alias psumit pro eis. vt. xi. q. iij. ablit.
Illud. oculus. id est familiaris alicuius.

Abi-
cienba. h
intelligas
de peme
incorrigi
bilibus ne
sit ostra. s.
pxi. q. v.
circu celli-
Ones
Leri
cus. oradu
e de. o. bi.
. i. eps nul
lum. ostra.
bic illi e d
rogatus p
h. e. r. per
cofuetudis
ne gnales
ecclie. s. bi.
. iij. q. le =
Ges.
Om
quibo. C.
achatus
stantino
politano
patriarcha
excomuni
cauit anti
ocenum et
alexandri
num. quia
no recipie
bant ita =
tuta q ipe
fecerat. et
appter hoc
papa exco
municauit
eum. et de
hoc oque
itus est a =
chacius.
q sine fi =
nobo ex =
communi
cauit eum
papa ve =
ro dicit q
finodus co
gregari n
debut tu
quia non
erant ibi
catholici
epi cum q
bus possit
haberi fi =
nobus. tu
quia ipse
inebit in
heresim ia
damnatag
vnde non
fuit opus
nouo con
cilio.
Certa
men. ergo
cum here
ticis non e
disputan
tum. nec
euz aliquo
de fide est
disputan
tu. vt. C.

melius fit hijs i seculo carere membris q
cum ipsis in eterna supplicia ire. Nam su
perfluo extra ecclesiam positus resistim9 si
ab hijs qui intus sunt i eis quos decipiunt
vulneramur. abicienda prorsus pestifera h a
sacerdotali vigore patientia est que sibi =
met peccatis alioz pcedo no pcedit. **I**te
ex concilio carthag. iij. **Et sodalitates et co**
uiuia hereticorum clerici vitare debent
Leric9 hereticorum a scismaticoz
tam conuiuia q sodalitates euitet. eqliter
eoz oueticula no ecclia s3 conciliabula appel
landa sunt. cu eis neq orandu e neq psal
lendu. **I**te gelasius papa **Canonu obf**
uatores nullum cum hereticis debent mire
Om quibus erat finodus. **certamen**
meuda. catholici pontifices fuerat vn
diq ia depulsi. soli remaserat socij pfi doru
cum quibus nec ia licebat habere conciliu co
uentuq dicente psalmista. no cu consilio
vanitas et cu iniqua geretibus no introibo.
nec ecclastici moris e cu hijs qui pollutaz
hnt omunionem pmixtaq cu pfidis miscere
conciliu. recte igitur p calcedonensis synodi
forma hmoi puaricato repulsa e poti9 q
ad conciliu vocata. q nec operat post pma
synodu nec cu talibus hnt licebat. **I**te. **3.**
Anonu mgis atq custodibus nul
lum nobis fas e mire certamen cu ho
minibus omunionis aliene. **I**te. ex epila
vrbani pape. **no stradicis s3 poti9 obedit**
Nostradu euangelio q malos excocat
e q quida dicunt ostra euangelica pa
bola nos facit vbi de zizanys no eradican
dis dñs pcepit cu alijs excocatonem di
gnos excocatois s3icim9. **E**t aiut etia fm
aug. h stradicem in illo loco vbi ait. q non
e pscidenda vntas. feredi sunt mali no abi
ciedi qbus h pmu rndendu e. q si heretici et
mali hoies excocadi no sut qre et ipe aug.
cu scis legatis rone ecclie et cum scis epis
suis pelagiu et celestinum noua heresim in
scm dei eccliam introducetes excocauit et
ab ecclia dei sepauit. qre ipsos donatistas
otra qs ista et multa hijs filia loquit tam
ipe q ois ecclia dei excocatos habuit. et
n pus penitissent et p man9 impositionem
recociliati essent eis neq q coicabat. **I**te. **3.**
ipe dñs q h pabolice h enarrat. appte alibi
excocatonem fieri iubet dicens. frater q
corripit ab ecclia et non obedit fit tibi sicut
ethnic9 et publicanus. vnde apparet liqdo
aliud ee excocatonem et aliud eradicationem
q em excocat vt applus ait ad h excocat
vt spūs ei9 salu9 fiat in die dñi. disciplina
em e excocato et no eradicatione. n forte ex
otceptu et supbia excocato pueiat. **I**te
aug. in li. numeri **diuina maledictio men**
Ous qñ ma **tu maledicti designat**
ledicitur et sententia vera pmit. vtpote que

OB

non fallit neq qlitas peccati neq peccantis
affcus. h qz h no pt scire neq em ppositu
menteq alterius alius vide pt a agnosce
Ideco ec si iudicantis vel sniam pmetis
intuitu pferat maledem non pt esse male
dicendi ca vbi ignorat peccatis affcus. ma
xime cu huanum iudiciu tue scit maledca
pferre cu forte diuicis a iniurijs puocat.
q3 viciu volens refecare apus ne maledca
maledcis et diuicia diuicis puocent mada
tu necessariu pmit vt bndica9 quo diuicia
di viciu refecet. non quo iudicadi veritas
q hoies latet et pnuciadi auetas pimat.
Secte vero hereticorum qd sint et vn noia
accepint isidor9. viij. li. etymologiaz. c.
. v. determinat dicēs **q sint secte hereticorum**
Vida aut heretici q d ecclia recesserunt
ex noie suoz autoz nūcupatur. qui
dam vero ex caus qd eligetes instituerunt.
Simōiaci a simōe dei magice discipline
pito cui petrus in adibus aploz maledi
xit. p eo q ab aplis spūs facti giaz pecunia
emē voluiss. hñ dicunt creaturā no a deo s3
a virtute quadā supna creatā. **M**enādri
am a menādri mago discipulo simonis nū
cupati q mūdū no a deo s3 ab angelis scm
asseruit. **B**asilidiani a basilide appellati
q iter reliqs blasphemias passum ihm ab
negauit. **N**icholaite dicti a nicholao di
acono ecclie ierosoloz q cum stephano et
ceteris constitut9 e a petro q ppter pulcritudi
nem relinquēs vxorem dixit. vt qui vellet
ea vteretur. versa est in stuprū talis cosue
tudo vt inuicē diuicia omutarentur. quos
iobānes in apocaliphi sua improbat dicēs
sed hoc habes quod odisti. facta nicholai
tarum. **G**nostici ppter excellentiam sci
entie se ita appellari voluerunt. animaz na
turam dei esse dicunt. bonū et malū domi
nū suis dogmatibus fingunt. **C**arpocrati
am a carpocrate quodā vocatur. q dixit
xpm hoiem fuisse tantum et de vtroq sexu
progenitum. **C**herintiani. a cherinto q
dam nūcupati. hñ inter cetera circumcisi
onem obseruant mille annos post resurre
ctionem in voluptate carnis futuros pdi
cant. vnde et grece ciliaste. latine miliaste
sunt appellati. **N**azarei. dicti quia dum
xpm q a uico nazareus est appellatus filiū
dei licet ofiteantur omia tamen veteris le
gis custodiūt. **O**phite. a colubro nomi
nati sunt. coluber enim grece ophi dñ co
lunt enim serpentē dicentes ipm i paradisi
lo induxisse virtutis hgnitōez. **V**alenti
miani. a valentino quodāz platónico secta
toze vocati. q conas. i. scelera quedā in ori
ginem dei creatoris induxit xpm qz de vir
gine nīl corpis assumpsisse. s3 p eas qñ per fi
stulā trāsire asseruit. **A**ppellite quorū
autor appelles pnceps fuit q creatorē an
gelū nescio quē glosū supioris dei faciēs

de summa
trinit. l. ne
mo. s3 ab
hoc po
test dispu
tari cu eis
ut commu
nicantur n
in dubijs
reuocet h
be nostrā.
extra d be
reticis. c.
. i. Jo.
Nost
dum
. s. xxiij. q.
. iij. recedi
te. et. c. ec
ce.
C disci
plina. me
dicina ani
me est ex
communica
tio. vt. ij.
. q. i. multi
D scire
. xxiij. q. v.
humane.
Iohannes
b. Co =
gnoscere.
. lxxv. bi.
archidia
conum.
Male
dicendi. x.
xviij. q. i.
nec aliqua

E deo
per
mittit. sic
vtilis e de
mones ee
ap malon
vt. xxiij. q.
. v. qui ma
lus. sic i.
. q. iij. sal
uato i pn.
et. xvi. q.
. v. nec mi
rum.

deū legis isrl illū igneū affirmās qui dixit
cristū nō in veritate deū s; hōies i fantasia
apparuisse **A**rchōtiaci ab archōtio ap
pellāt. q; vniūtatē quaz deus odidit opa
eē archāgeloz defēdūt **A**damiani vo
cāt. q; ade imitenē nuditatē vñ ⁊ nudi o
rāt ⁊ nudi inter se mares ⁊ femie ouemūt.
Cainiani. p̄inde sūt appellati qm̄ cayn
adorāt **S**ethiani nomē acceperūt a fi
lio ade qm̄ vocatus ē seth. dicētes eū esse
xpm̄ **M**elchisedechiā vocati p eo q; mel
chisedech sacerdotē dñi nō hōiem fuisse s;
⁊ tute dei eē arbitrat **A**ngelici. vocati
q; angelos colūt **A**p̄fici vocati hoc sibi
nomē ideo sumpserūt. qā nichil possidētes
p̄p̄riū nequaq; recipiāt illos q; aliquo in s;
mūdo vtunt **C**erdoniani a cerdone nun
cupati. qui duo asseruit cōtraria p̄ncipia.
Marcioniste a martiōe stoyco p̄ho ap
pellati. q; cerdonis dogma secutus alterum
bonū alterū iustū dñm asseruit tanq; duo
p̄ncipia creatōis ⁊ bonitatis **A**rtoteri
te ab oblatōe vocati. panē em̄ ⁊ casē of
ferūt dicētes a p̄mis hōmib; oblationez a
fructib; ēre ⁊ a fructib; ouium fuisse cele
bratā **A**quarij appellati eo q; aquā so
lā offerunt in calice sacri **S**eueriani a
seuero exorti vinū nō bibūt. vñ testamē
tū ⁊ resurrectōez nō recipiūt **T**aciani
a taciano vocati qui eucratīci dīdi q; car
nē abhoiānt **A**logij vocantur tanq; si
ne x̄bo. logos em̄ grece x̄bum d; deū em̄
x̄bū nō credunt. respuētes ioh̄is euange
liū ⁊ apocalip̄sim **C**athastigij nomē
p̄uicia frigia dedit. q; ibi extiterūt aucto
res eoz mōtan? p̄sca ⁊ maximilla fuerūt.
hij aduētū spūs sci nō i apl̄is s; in traditū
asserūt **C**athar ne p̄p̄ mūdiciā ita se no
mīauerūt. gloriātes em̄ d; suis meritis ne
gāt penitētib; veniam p̄ccoz uiduas si nu
pserint tāq; adulteras dānāt. mūdiores se
cūctis p̄dicāt q; nom̄ suū si agnoscē vellent
mundanos se potius q; mundos vocarent.
Pauliā a paulo famosateno exorti sūt
q; dixit nō semp fuisse xpm̄ s; a maria sū
p̄fisse iniciū **H**ermogeniani ab hermo
gene quodā vocati q; materiā nō naturā i
troducēs deo nō nature eaz opauit m̄rem
q; elemētōz ⁊ p̄dā asseruit quos apl̄s im
p̄bat elemētis fūietes **M**amichi a quo
dā p̄sa extiterūt q; vocatus ē manes. s; du
as naturas ⁊ duas s̄bas itroduxit. i. bonā
et malam et aias ex deo q̄si ex aliquo fōre
manare asseruit. testm̄ vetus respuunt no
uū ex pte recipiunt **A**ntropomorphite
dīdi p eo q; simplicitate rustica deuz h̄re
hūana mēbra q; in dñis libris scripta sūt
arbitrant. antropos em̄ grece latine hō in
terptat. ignorātes vocē dñi q; ait spūs est
deus. incorporeus ē em̄. nec em̄ mēbris dī
stignit nec corpis mole cēset **E**racrite
ab eraclio autore exorti monachos tm̄ re

cipiūt. diugia respuunt. regna celoz puū
los h̄re nō dicūt **N**ouatiani a nouato
rome vrbis p̄f̄bro exorti q; adūsus corne
liū cathedrā sac̄dotale conat? iuadē h̄sim
instituit. noluit apostatas suscipe et reba
ptizās baptizatos **M**ōtani h̄etici dñi
q; i tpe p̄secutōis i mōtib; latuerūt q; occa
siōe se a catholice ec̄cie cōpe diuiserūt **E**
bionite ab ebione dñi siue a paup̄tate. cri
stū em̄ vñ iustū putāt effectū p solū pue
ctū vñ op̄teter ebionite p paup̄tate itelli
gētie appellati sūt. **I**h̄ij em̄ iudei sunt ⁊ ita
tenēt euāgelīū ut legē carnaliter fuēt ad
uersus quos apl̄s ad galathas scribens in
uehit **F**otiniani a fotino gallo grece
simprne epo nuncupati q; ebionitaz h̄sim
suscitans asseruit cristū ex maria p ioseph
nuptiali coitu fuisse oceptū **H**eriani ab
herio quodā nūcupati sūt. h̄ij offerri sacri
ficiū p defunctis sp̄nūt **B**oeciani a boe
cio sunt vocati **I**deq; eunomiani ab euno
mio quodam dyaletico aeci disciplo ex cu
ius noie magis innotuerūt diffilēm p atri
asserētes filiū et filio sp̄m scm̄. dicūt etiaz
nll̄i imputari p̄ccm̄ i fide manētū **O**ri
geniani ab origene autore exorti sunt di
cētes. q; nō possit vidē filius p̄ez. nec spūs
scūs filiū. aias q; in mūdi p̄ncipio peccasse
dicūt. ⁊ p diūsitate p̄ccoz d celis vsq; ad
terrā diūsa corpa q; vñcta meruisse. eaq;
cā scm̄ eē mūdū **N**oetiani a quodā no
eto vocati. q; dicebāt ep̄m eūdē eē ⁊ p̄em
et sp̄m scm̄. ip̄amq; t̄mitatē in officōz no
mib; nō p̄sonis accipiūt **V**nde ⁊ p̄i passi
ani vocant. q; p̄em passum dicunt **S**a
belliani ab eod noeto pullulasse dñr. cuius
discipulum phibent fuisse sabelliū ex cuius
noie maxie innotuerūt vñ sabelliani vocati
sūt. h̄ij vñā p̄sonam p̄is ⁊ filij ⁊ spūs sci al
struūt **A**rriāi ab arrio alexādrio p̄f̄bro
exorti sūt. q; coetnū p̄i filiū nō agnoscēs.
diūsas in trinitate s̄bas asseruit. cōtra illd
qd̄ ait dñs. ego ⁊ p̄ vñū sumus **M**ace
doniani a macedonio epo dñi sunt ne gātes
deuz esse sp̄m scm̄ **A**pollinariē ab ap
pollinare vocati sūt dicētes xpm̄ corp? tm̄
mō fine aia assumphisse **A**ntidicomari
te appellati sūt eo q; marie x̄ginitati ostra
dicūt. asserētes eā post xpm̄ natū viro suo
fuisse omixtā **M**etāgi noiati ido t̄le no
mē acceperūt q; aglos grece vas d; **A**s
serūt em̄ sic esse i p̄e filiū tanq; vas min?
m̄ vas mai? **P**atriciani a q̄daz p̄cio
nūcupati sūt. q; s̄bam hūane carnis a dya
bolo oditā dicūt **C**oliciā a quodā co
licio noiati. q; ecōtrario dicūt deū non cre
asse mala ostra illud qd̄ scriptū est ego dñs
creās mala **F**loriani a floriano q; ecō
trario dicūt deū creasse mala ostra hoc qd̄
scriptū est. fecit d; oīa bona **D**ona
tiste a donato quodā afro nūcupati sūt. q;
de numidia veniēs totam pene africanā sua

psuasione decepit asserens minorem patre fili-
liu et minorem filio spm scm et rebaptizans ca-
tholicos ¶ Bonosiani a bonoso quodam
epo exorti pduntur qui xpm dei filium ado-
ptiuu no ppiu asserit ¶ Cicucellioes dnr
eo q agrestes sint quos scotopias vocant
supdicte heresis hntes doctrina huius amore
martirij semetipos perimunt ut violent de
hac vita discedentes martires nominentur
¶ Priscillianiste a prisciliano vocati qui i
hispania in errore gnosticoz et manicheo-
ru pmixtu dogma coposuit ¶ Luciferiani
a lucifero smirne epo orti qui epus catho-
licos q instati psecutione pfidie arrianoz
consentientes erant et postea correcti in ca-
thedra redire delegerunt danantes qd prius
crediderunt siue q credidisse dissimulaue-
runt quos ecclia catholica mmo recepit si-
nu tanq petru post fletu negationis hanc
illi mris caritate supbe accipientes eos re-
cipe nolentes ab ecclie diuisione recesserunt et
cu ipso lucifero autore suo qui mane orie-
batur eade meruerit ¶ Iouinianiste a io-
uiniano quodam mocho dei asserentes nul-
la nuptiaz et agimie esse drntiaz nulluq
inter abstinentes et simplr epulantes esse dis-
crimine ¶ Eluidiani ab eluidio nuncupati
vel noiati q dicunt post xpm natu alios ma-
ria filios de viro ioseph pepisse ¶ Pater-
miani a pno quodaz exorti qui inferioris
corpis ptes a dyabolo factas opmantur
¶ Arabici nuncupati eo q i arabia exorti
sunt dicentes aiaz cu corpe mori atq i nouis-
simo vtruzq resurgere ¶ Tertulianiste dei
eculiono pfbro afri ciuitatis car-
thaginensis q dicunt aiaz immortalē esse sz
corporea pdicantes et aiaz peccoz hoim p
mortē i demones dnti putantes ¶ Tessere-
sedecade dei q xiiii luna pasca cum iudeis
obfuare dntur Na tessera qtuor deca de
ce significat ¶ Dictages a sono nuncupati
q vigilias noctis respuat supstitutionez esse
dicentes iura temerari dnta q nocte ad re-
quie tribuit ¶ Pelagianam a pelagio mo-
nacho exorti huius libez arbitrium dntē gra-
tie anteponunt dicentes sufficere voluntate
ad impleda iussa diuina ¶ Nestoriani a
nestorio constantinopolitano epo nuncupati
qui beatē mariā virginē non dei sed homi-
nis tmmodo genitricē asseruit vt alia per-
sonam carnis aliam faceret deitatis nec
vnu cristu in verbo dei et carne credidit sz
separatim atq seiunctim alterum filiu dei
alterum filium hominis predicauit ¶ Eu-
ticiam dicti ab eutice constantinopolitano
abbate qui cristum post humanam assum-
tionem negauit existere de duabus natu-
ris sed solam in eo diuinaz asseruit esse na-
turam ¶ Acephalite dicti id est sine ca-
pite Nullus enim eorum reperitur auctor
ex quo orti sunt huius trium calcedonensium
capitulorum impugnatores duaru in cri-

sto substantiarum pprietatem negant et
vnam in eius persona naturam predicant
¶ Theodosiani et galamite appellati a the-
odosio et galiano qui temporibus iustiani
m principis in alexandria prouincia populi
perueri electoe vna die ordinati sunt epi-
scopi huius errores eutichij et dioscori seque-
tes calcedonense concilium respuunt ex du-
abus vnam in cristo naturam asserunt qua
theodosiani corruptam galamite incorrup-
tam contendunt ¶ Gnoite et tritoite a
theodosianis exorti sunt ex quibus gnoite
ab ignorantia dicti quia ad perueritatez
a qua exorti sunt id adiciunt quod cristi di-
uinitas ignoret futura que scripta sunt 8
die et hora nouissima nec recordantes xpi
personam in isaia loquentis dies iudicij i
coda meo ¶ Tritoitae vero vocati q sicut
tres personas in trinitate ita quoq tres
asserunt deos esse contra illud quod scrip-
tum est audi israhel dominus deus tuus vnus

Sunt et alie hereses sine au-
tore et sine nominibus Ex quibus alie
putat esse trinū deū ¶ Alie ec xpi diuini-
tate passibile esse dicunt ¶ Alie xpi natui-
tatis de patre in tempore inciu temporis
dat ¶ Alie liberatoez hominu apud infe-
ros facta cristi descensionem non credunt
¶ Alie aiaz imaginem di negat ¶ Alie
aiaz dnti i demones et i quecuq animalia
estimant ¶ Ali 8 mundi statu dissentiant
¶ Alie innumerabiles mudos opmantur
¶ Alie aqua do coeterna faciunt ¶ Alie
nudis pedibz abulant ¶ Alie cu homibz
se sunt hēses adu no maducant
Nus catholica fide exorte et ab aplis
et a sanctis pribus in concilijs predanate
que dum in se multis erroribus diuise in-
uicem sibi dissentiant omuni tamē nomine
aduersus ecclesiam dei conspirat Sed qui
cunq aliter scriptura sacrosanctam intel-
ligit q sensus spūs sancti flagitat a quo
cōscripta est licet de ecclesia no recesserit
tamen hereticus appellari potest ¶ Itēz
agustinus **Quare diuina prouidentia**

I multos errare permittit
Deo diuina prouidentia multos di-
uerfi erroris hereticos esse permittit vt cu
interrogat nos ea que nescimus sic discu-
tiamus pigritia et diuinas scripturas cu-
piamus ¶ Propterea apostolus ait vt pro-
bati manifesti fiant huius enim a deo proba-
ti sunt qui bene possunt docere

Sequitur causa vicesimaquinta

Apostoli. h. vbi q. papa nō possit dispensare ostra apl'm vel dñm
Qualiter ergo martinus dispensauit cū bigamo ostra apl'm. ut. xxxii
ij. di. lektor. Itē cū canō aplōz dicat p̄b̄r si fornicat⁹ fuerit deponat⁹
ut. lxxxi. di. p̄b̄iter. quō ḡ gāgrense scilicet i tali casu dispēlat. ut. di

lxxxi. pre-
biter. Itē
cō tra dñm
dispēlauit.
q. dixit v =
uete et reb
dite euz ab
soluit a ius
ramēto r a
voto. xv. q.
vi. iura =
tos. ex d v
to r vti re
totū. fu
itmeri sat
p̄t q. papa
otra apl'm
dispēlat n̄
tñ in hijs q
pertinent
ad articulos
fidei. eodē
modo dispē
lat in euan
gelio inter
pretato ip
sūm. ex tē
testibz. licz
in fi. Itē nō
est vera dis
pensatio q
fit in voto
pēgrinatio
nis quia nō
dicitur v =
uens liberāi
ab illa ob =
ligacōne s̄
potius dici
tur in me =
lius cōmu =
tari. ut ex
d iureiurā.
puenit. Sed
circa votuz
otmētē fō
te n̄ potest
dispensare
quia vix in
ueniretur
melius in q
possit com
mutari. ut
extra d sta
tu regul'.
cū ad mo =
nasterium.
in fine. Jo =
bānes. q. c.
quid dicat
Jo. q. q. di
spēlat p̄pa
otra gñale
statutū ec
clesie sicut
fecit i late
ranensi ocl
lio genera
li innocen
tus. ut ex
tra de con
sang. r affi
non debet
licet cōtra
arclos fiti
n̄ dispēl. b.

romano pontifici semp licuisse nouas cō
dere leges quod et nos nō solū nō nega
mus sed etiā valde affirmamus. Sciēdū
vō sūmope ē. q. inde nouas leges odere
potest vñ euāgeliste aliqd nequaq̄ dire
runt. vbi vero apte dñs vel eius apli et
eos sequētes sancti patres sentētaliter
aliqd diffinierūt. ibi nō nouā legē roma
nus pōtifer dare sed potius qd p̄dicatū ē
vsqz ad animā r sanguinē affirmare debz
Si em̄ qd docuerūt apli r p̄p̄be destruere
qd ab sit miteretur nō sententiā dare sed
magis errare dūceretur. Sed h̄ p̄cul fit
ab eis qui semp dñi ecclesias ostra lupoz
inidias optime custodierunt. Itē 30
simus papa **Aplice sedis auctas**

otra scōz statuta aliqd odere nō valet.

Onter statuta patrū aliqd occe
re vel mutare nec huius quidem se
dis p̄t auctoritas. Apud nos em̄ in con
uulsis radicibus viuāt antiquitas. cui d
creta patrū sanxerūt reuerentiā. Itē
marcellus p̄pa. **Stare nō valet qd ostra**

**euāgelicā vel p̄phetica vel applicā doctrinā
seu constitutiōnem factā fuerit.**

Ome qd irrephensibile est catholi
ca defendit ecclesia. et infra. iustū
iudiciū vel diffiniciō iniusta rēgio metu vñ
iussu a iudicijs ordinata nō valeat. Ne
quaquā qd ostra euāgelicā vel p̄phetica
vel applicā doctrinā ostitucōez re eoz siue
sanctoz patrū actum fuerit stabit. r qd
ab infidelibz vel hereticis fēm fuerit om
nino cassabitur. Item ormisda papa.

**A statutis patrum non deuiare r fidei re
gulam custodire prima salus est.**

Prima salus ē recte fidei regulā cus
todire. et a ostitutis patrū nullate
nus deuiare. Itē pelagius p̄pa chilbe
berto regi p̄fitet pelagi⁹ p̄pa thomū su

Satagēdū i decessoribz p oia huare
ē ut p auferendo suspiciōis scādalo
obsequi nre ofessiois legibz ministremus
quibus nos etiā subditos esse sacre scrip
ture p̄cipiūt veniēs eteni rufimus vir ma
gnificus legatus excellētie vñe ofidēter
a nobis ut decuit postulauit quaten⁹ vo
bis aut thomū beate recordacōis p̄pe leo
nis a nobis p omia oferuari significari d
buissemus. aut p̄p̄is verbis nre fidei cō
fessionē destinare. et p̄mā quidē peticiōis
eius patrē quia facili⁹ fuit mox ut dixit
impleuimus. meqz in omnibz presulis tho
mū p catholice fidei assercōne ofeptū deo
p̄picio custodire. manus nre ad vos pro
fessione significauimus. Ut autē nullius

Onter statuta. scilicet ut dictum est de articulis fidei. s. c. p̄.

Potest. scilicet de facili vel de iure.

Ome. iniustum. s. xi. q. iii. iniustum.

Ome. Ab infidelibz. sic et quod fit ab intruso non valet. ut. xi. q.

ij. aliena
tiones. de
o. bi. i. h. g.
ar. ostra. i.
q. i. si quis
a pseudo e
piscopo. s.
Ata.
gēbū
ē subditos.
ar. q. papa
subest imp
atori intel
lige quo ad
hoc quod
sua ecclesia
bat tributa
forte impa
tori. vñ ex
tra de con
omnis aia
et. xi. q. i.
magnum. r
c. si tribu
tum. xxiij.
q. viij. tri
butū nā ul
omnes prin
cipes sub
sunt epis.
ut extra de
ma. et obe
omnes prin
cipes.

deinceps quod ab sit suspiciōis relideret
occafio. etiā illā aliā partē quā memora
tus vir illustris amonuit facere matura
ui scz p̄p̄is verbis ofessionē fidei quā te
nemus exposui. Itē adrianus papa

Qui cēsura rōnoz pōtificū violat anath

Onerali decreto ostitui⁹ ma fit
ut execrād⁹ anathema fiat. r velut
p̄uaricator fidei catholice semp apd deuz
reus existat. quicunqz reguz seu epōz ul
potentum deinceps romanoz pōtificū d
cretoz censurā in quoquā crediderit vñ
pmiserit violandā. Itē damasus p̄pa
archiepo stephano **Nō licet alicui epō**

Otra rōnoz pōtificū ostituta aliqd

Omnia decretalia cūctoꝝ agere
p̄decessorū nroz ostituta que de ecclesia
sticis ordinibz r canonū sunt pmulgata
disciplinis. ita in oibz ab eips ac sacdoti
bz gñaliter custodiri debere mandamus.
ut si quid in illa omiserint veniā sibi hono
ris deinceps nouerint denegari. Item
gregorius **Nō commūcet sacris alta
ribz qui sacris non obedire canonibus**

Nac ofona sanctis p̄ibz diffiniciōne
sanctimus. ut qui sacris obedire ca
nomibus nescit nec sacris ministrare vel
omūiōne cape sit dignus altaribz. Itē
ex ocilio calcedonenfi **fuade sūt regē a**

Nsanctis patri **scis p̄ibz institute.**
bus in vnaquaqz sinodo vsqz nunc
plata regulas tenere statuimus. Itē
gregorius ad mōtanū et thomam

Volūtate r statuta suoz decessorū custo

Isticie ac radiāt q̄ sua suai cupiūt
cōmis ordo suadet ut qui a successo
ribz sua mādata huari ofiderat decessoris
sui pculdubio volūtate r statuta custodi
at. Itē leo quart⁹ **Conē statuta scōz
patrum agit qui ea non suat intacta.**

Ideo p̄mittēte dño pastores hoim
sum⁹ effecti. ut qd p̄res nri siue i ca
nomibz sanctis siue in mundanis affixere
legibz excedere minime debeamus. cōtra
eoz quippe saluberrima agimus institu
ta. si qd ipi diuino statuerūt ofulto itactu
non cōseruamus. Si ergo p̄mā sedem
statuta ocilioz pre omibz obfuarē opo
tet. et si pro statu ecclesiaz omniuz ncēe
ē illā impigro vigilare affectu. si ea que
a romanis pōtificibz decreta sūt ab oibz
cōseruare cōuenit si illi qui nesciūt sacris
canomibz obedire altaribz ministrare nō
debeant. patet q. ostra statuta sanctoruz
canonū quibz status ecclesiaz vel ofun
datur vel p̄urbentur p̄uilegia ab aplico

ij. aliena
tiones. de
o. bi. i. h. g.
ar. ostra. i.
q. i. si quis
a pseudo e
piscopo. s.
Ata.
gēbū
ē subditos.
ar. q. papa
subest imp
atori intel
lige quo ad
hoc quod
sua ecclesia
bat tributa
forte impa
tori. vñ ex
tra de con
omnis aia
et. xi. q. i.
magnum. r
c. si tribu
tum. xxiij.
q. viij. tri
butū nā ul
omnes prin
cipes sub
sunt epis.
ut extra de
ma. et obe
omnes prin
cipes.

One
rali. fi
at. nam hoc
verba sit et
fiat r̄p̄cia
ut q̄s futu
rum temp⁹
ut. ff. ne qd
in loco pub
lico. l. ij. q.
deinde. Jo.

Omnia
is ca
pituluz hic
attribuitur
damaso. ali
bi leoni. ut
xix. di. c. i.
v. q. iij.

Nona.
nescit id est
stemnit ul
loquitur d
ignorantia
iuris. que
quibusdam
est damna
bilis. ut. x.
xxviij. di. si
in laicis. Jo
hannes.

Ideo p̄
mittēte
te. h̄is. pri
ma solutio
magistri oc
cupat pri
mam colū
nam. secun
da secūda.
prima talis

est quia dominus sicut soluit legem quam dederat sic papa potest. se-
cunda hec est qd canones ita intelliguntur statuti ut semper auctoritas
romane sedis sit
excepta.

¶ Et alligatur.
ut extra de electi.
significasti.

¶ Soli. de hoc
no. xi. q. i. §. ex
hijs.

¶ Vel salvo. ix.
q. iij. salvo.

cedi nō debet. **¶** Hijs ita rñdetur
Sacrosca romana ecclia ius et au-
toritatē sacris canonibz impartit
sz non eis alligatur. habet enim ius
ordendi canones. utpote q caput est
et cardo oim eccliaz. a cuius regu-
la nemini dissentire licet. Ita ergo
canonibz auctem pstat. ut seipsam
nō subiciat eis. sz sicut xp̄us qui le-
gē dedit ipam legē carnaliter im-
pleuit. octava die circūcisus. xl. die
in templo cū hostijs est presentatus
ut ip̄e in seip̄o eā sanctificaret. post
ea vero ut se dñm legis ostenderet.
otra legis litterā leprosu tangendo
mūdavit. Aplos qz otra lram sab-
bati ip̄os p fata ptergradiētes spi-
cas vellētes 7 ofricātes manibz suis
pbabili exēplo dauid 7 circūcisio-
nis et templi excusavit dicēs. nō le-
gistis quid fecerit abimelech quā-
do venit ad eū dauid et dedit ei po-
ficōnis panes de quibz non licebat
edere nisi solis sacerdotibz. et cōme-
dit ip̄e et pueri eius. Item octava
die secūdu legē puer circūciditur
et vos in sabbato circūciditis homi-
nes. Itē cū iuge holocaustum ex le-
ge offeratur. cū masculis qdragesi-
mo. femina vero octuagesima die a b-
ortu sue natiuitatis secūdu legē
imperii. cū hostijs in tēplū p̄senta-
retur. Unde sacerdotes hostias of-
ferentes in tēplo litterā sabbati sol-
uūt et sine crimine sūt. tūc filius ho-
minis multo magis valz solvere lit-
teram legis qui ē etiā dñs sabbati
Hinc etiā de eo dicitur. erat ih̄sus
docens in templo tanq̄ potestatem
habens id est tanq̄ dñs legis ad dē-
moralibus ea que deerant ad per-
fectionem. vmbra figuraliū in lucē
spūalis intelligentie omutans. non
tanquā scribe eoz qui littera legis
astricti. non audebant aliquid adde-
re vel omutare. sic et summe sedis
pontifices canonibz a se siue ab alijs
sua auctoritate orditis reuerentiā ex-
hibēt. et eis se hūiliando ip̄os custo-
diūt ut alijs obseruādo exhibeant
Nūquā vero seu iubēdo seu diffi-
niendo seu decernendo seu aliē agen-
do se decretorū dños 7 orditores esse
ostēdunt. In pmissis ergo capitū-
lis alijs imponitur necitas obsequē-
di. sūmis vero pōtificibz ostenditur
in esse auctoritas obseruanda ut a se

¶ Intelligenda sunt. sic extra de iureiuran. venientes.

¶ Ait. s. bi. c. otra morem. **¶** Privilegia. s. bi. iij. privilegia.

¶ Ob religio-
nis. xij. q. iij. religi-
osam.

¶ Necitatis.
xxxv. q. iij. que
dam lex.

¶ Obsequi. i. q. i.
fuit nonnulli. s. bi
xxij. communis.
Johannes.

tradita obseruādo. alijs nō otemnen-
da demonstrant. exemplo xp̄i qui sa-
cramēta que ecclesie suanda man-
dauit. primum in seip̄o suscepit. ut
ea in se sanctificaret. Dp̄ortet ergo
primam sedem ut diximus observa-
re ea que decernendo mādauit non
necitate obsequendi sed auctorita-
te iptiendi. Licet itaqz sibi otra ge-
neralia decreta specialia privilegia i-
dulgere. et speciali bñficio cedere
qd generali phibetur decreto. quā-
quā si decretorū intencōez diligent-
aduertamus nequaquā contra scōz
canonū auctoritates aliqd cedere
inueniatur. Sacri siquidē canones
ita aliqd ostituūt ut sue auctori-
tate interpretacōis sancte ecclesie ro-
mane reseruent. Ipsi nāqz soli cano-
nes valent interpretari qui ius ordē-
di eos habēt. Unde in nonnullis ca-
pitulis scilicet cū aliqd obseruandū
decernitur statim subinfertur. n̄ au-
toritas romane ecclie aliter ip̄aue-
rit vel salvo tamen in omnibus iure
sancte romane ecclie vel salva tñ in
omibz ap̄lica aucte. Quocumqz er-
go de de iuris vel quibzlibet eccle-
siasticis negocijs sacris canonibus
diffiniuntur. Intelligenda sūt neces-
saria suari vel diffiniri nisi auctori-
tas romane ecclie aliter fieri mādau-
erit vel pmiserit. Cuz ergo aliqua
privilegia ab ap̄lico aliquibz cedū-
tur. et si cōtra generalē legē aliqd
sonare videatur. non tñ otra ipsam
aliqd cedere intelliguntur. cū ip̄ius
auctoritatē legis et privilegia singu-
lorū penes matrē omniū ecclesiarū
reseruentur. Neqz enim privilegio ali-
quibz cederent. si pter generalem
legem nulli aliquid speciale indul-
geretur. Privilegia nāqz dicuntur
quasi priuata legia. eo qd priuatam
legem singulis generent. Quam di-
stinctōz gregorius innuens ait. si h̄
neqz osuetudie gñali neqz privilegio
vendicas restat te v̄urpasse qd fe-
cisti. Item ieronymus in expōsicōne
ione. Privilegia singulorū non pos-
sunt legem facere omne. Valet er-
go ut exp̄missis colligitur sancta
ecclesia romana quolibet suis pui-
legijs munire et extra generalia d-
creta quedam speciali bñficio indul-
gere. Considerata racōnis equita-
te ut que mater iusticie est in nullo

Quod autem videtur quis possit dare privilegium et quod privilegium preiudicet alij dicunt plerique qd solus ppa potest dare privilegium in iudicio alterius. xij. q. ij. bone rei. 7. ix. q. ij. oquestus de d. di. ij. pnucladu. c. di. ostra more. cu em privilegium d. q lex puata. vt. s. di. ij. privilegia. et solus princeps canones 7 leges 7 iura odit. s. solus ille ut dicunt dat privilegium. s. tñ negari nō potest qn epi etiā dent privilegia ut extra de hijs q fiut a pla. quarto. ex d. sen. 7 re iudi. cu iter nos. s. nō pnt in iudicio a lioz ut dicunt qz solus princeps auferre potest vnus iura et dare alteri. vt. ix. q. ij. nunc. et. c. p. principalem et. ex de ocel. p. b. non va. qm diuersitate. 7. c. d. qua drien. p. l. p. b. n. a zenone. sed certe hoc nō ē verū. naz epus potest dare exē baptismale eccliaz decias. vt. xvi. q. i. statuimus. Itē epus potest detrudere vni ecclie et dare alteri. vt. ex de ex cel. pla. sicut vni re. et potest in totum eximē aliquam eccliam. vt. ex de celi. cu venerabil.

Itē auferre potest ecclie privilegium eligendi. ex d. o. s. uet. cu dilectis. Item potest eximere eccliaz a iure pcuracōis vt. ex de celi. sopi te. in pte dila. s. aut priuilegium conferret epus de ofensu capli sui. vt. ex de dona. pastoralis. datur priuilegium qnqz plone qnqz rei. vt. ix. q. ij. oquestus. si privilegium datur plone plonam non transgreditur ut in statu. de iure naturali gen. et ciui. s. plane. xvi. q. i. s. hinc etiā. et. ff. de re. iur. priuilegia. vii. q. i. nō aut. et. c. petilli. Reale qd loco cōceditur. et ppetuū est. xvi. q. i. s. hinc etiā. ff. de iur. immu. l. i. ex de offi. del. qm abbas. In dubio si psumitur privilegium potest personale qd reale. ut ex de insti. cum venissent qz res de facili ad suā reuertitur naturā. ff. de pac. si vnus. s. qd et in ipem totis. nō em ad s. d. personale qd sola inserit persona. vt. ff. de pac. iure gen. s. pacto. et. l. tale pactu. Itē s. ē differtia inter privilegium 7 confirmacōz qz confirmacōe nō noui iur. datur vt extra de ofir. cu dilectis. secus ē in privilegio. Itē i confirmacōe nō ponitur ul' affirmatur. sed totū obediētiā intelligitur vt ex de ocel. p. b. qz diuersitate. s. in privilegio oia vba ponuntur et certum ibi asseritur vt ex de v. sig. abbate. Nunc videtur qd priuilegium derogat alij. dicunt quidam qd si pnt derogat pmo etiā si nō faciat mēcōz primi. vt ex de reser. ex pte et s. ea rōe videt qz cu privilegium sit ius. s. vnu ius derogat alij. licet nō faciat mentionē primi. vt ex de cogn. spiri. c. ij. s. istis obstat ex de offi. iudi. del. ex pte. vbi privilegium pnt nō derogat pmo. cu nō faciat mēcōz ei⁹. Itē nec privilegio pndicat confirmacō nō faciat mēcōz illius. vt ex de hijs q fiunt a pla. cu vos. Itē nec transactiō pndicat confirmacō. vt extra de deci. ex multiplici. Itē nec privilegium pndicat ofuetudini nō faciat mēcōne eius. vt ex de p. b. relatū. Item nec valz privilegium nō faciat mēcōne ofitucōis scē a caplo. vt ex d. Rep. ofitu 9. nec valz appello nō faciat mēcōz finē. ut ex de fide instu. inter. vls

ab ea dissentire inueniatur. ut privilegia videlicet que ob religionis ul' necessitatis vel exhibitū obsequij gratia oceduntur. neminem reuelando ita diuinitē faciant ut multorū detrimenta nō circūspiciēdo in paupertatis miseriā nōnullos deciant. Illud apli ad memoriā reuocātes. qd ad corinthios scribēs ait. Non em volum⁹ vt alijs sit remissio. vobis autē tē tribulacō. cui sacra lex pncipum cōcordās ait. Rescripta ostra ius eligita ab omnibz iudicibz pncipimus refutari. nisi forte aliqd est qd non ledat aliuz et pfit peteti. vel crimen supplicatiōis indulgeat. Item cōstitucō impatoris ad populū nec dā nosa fisco nec iuri cōtraria postulari oportet. Clerici ergo huius baptismalis ecclie privilegij auctoritate muniti sue diocesis decimas ex integro sibi vendicare valent. nisi forte sūma necitate epī cogant ad quartam suam accipiendā et illi supabū dare demonstrantur.

Quod autem antiquioribus privilegijs subsequētibz derogari non possit auctoritate anacleti pbatur. qui scribēs omnibus episcopis et reliquis xpī sacerdotibz ait. **Eccliaz privilegia cūctis tpijs seruentur illa.**

Priuilegia eccliaz et sacerdotuz intemerata 7 inuolata cunctis decernimus manē tpijs 7

tra mediū. et sic p iura allegata ocedi potest. qd itē sit in privilegijs qd nō pntis. vt si pnt faciat mēcōne primi. qd nō valeat. siue ambo privilegia sint gñalia siue ambo spēalia. s. si vnu sit speciale aliud generale. speciale si pndicat licet nō faciat mēcōne gñal. vt ex de Rep. c. i. et. c. pastoralis. s. sit ar. ostra. e. in galliaz. qz in toto iur. derogat generi p speciem. vt. ff. de re. iur. in toto. sed ēte aliud ē in rescriptis qz i priuilegijs qz pnt rescriptū speciale derogat pnti mo gñali. nā p generale rescriptū. nō dat iurisdictionē vt pnt in illa de pastoralis. in fi. et. ex. e. ad s. et. iteo d. facili tollitur. s. p privilegium quāru cūqz gñale statū ofsetur. plenū iur. vñ potest dici qd nūqz pnt speciale privilegium deroget pnti mo gñali nō faciat ipius mēcōne. ex de Rep. nōnulli. et de p. l. p. b. vniens. s. in statutis qnqz antiquū pndicat nouo. vt. l. di. dno sancto. Itē in dubio potius psumo nō reuocari prius priuilegium. qd reuocatiū. vt. ff. de manu. tel. si. peculii. ff. d. donac. inter vi. et vx. cū s. status. s. prompto. non ob. ff. de iur. credi. priuilegia. vbi d. qd priuilegia non extinguntur ex pte sed ex eā. qz ibi loquitur de priuilegijs qz creditor vult habē ex eo qd prius mutauit pecuniā.

leges ecclie aplica auctoritate firmamus. et pegrina iudicia submo- uemus. **Itē leo papa martiano epō august. Nec nouitate mutari nec improbitate ouelli ecclesiaz.**

Priuilegia **privilegia debet** eccliaz et monasteriorz scōruz pnt auctoritate instituta nulla possunt improbitate ouelli. nulla nouitate mutari. In quo ope auxiliāte xpō fideliter exequendo necesse est huius scē sedis pontifices pseuerantem exhibere famulatū. dispensatio enim nobis credita est. 7 ad nostrū creatū tendit. si pntiaz regle sadi onum nobis consentiētibus vel negligentibus violentur. **Itē gre gorius augustino angloz epō.**

Privilegia sue dignitatis aliquis ecclesiam exuere non debet.

In galliaz episcopis nullam tibi auctoritatē tribuimus quia ab antiquis pdecessorū nostrorū tēporibus palliū arelatensis ecclie episcopus accepit. qm nos priuare auctoritate percepta a minime debemus. Si ergo otingat vt fraternitas tua ad galliaz pūcias transeat. et aliquid ex aucte agendum fuerit. cū pdicto arelatensi epō agatur. ne ptermitti possit hoc qd antiqua pnt institucō inuenerit. Britānoz vero omēs episcopos tue fraternitati mittimus. ut induci doceantur. infirmi p suauione roborentur.

māsurū ois malicie vel diuinacōis otrariū. vt in auten. coll. vi. cōst. qd de dig. in fi. si vero plona impetrās obuiat. priuilegio ipetrato statim euanesceat. ex de ofi. cu. M. ferrarie. Itē si nō ptestat privilegium suū expirat spaco quadraginta annoz. vt ex de priuilegijs. accētētibz. s. si nō ē opus ptestacōe cū sit priuilegium ad excipiēdū ppetuū ē. vt. ff. de toll. ex pure. Si vero ē privilegium ad faciēdū videt qd spacio decē annoz extingatur. vt. ff. de mundiū. l. i.

Et pegrina. i. ferri cādētis. ij. q. v. ofuluisi. vel iudicis nō sui. ij. q. vi. pegrina. Jo. quē cōstituit ibi legatū vel supposuit ei omnes

Priuilegia. i. de consen. d. ij. celebritatem.

In galliaz pluraz diē. qz tres sūt gallie. braccata 7 togata et salu. s. vii. q. ij. atal. ostra. vbi d. qd arelatē comotā sit suffragane. narbone. s. forte duo sūt arelatē. ul' altera lraz. **Premiti. g. legat. icōsulito epō loci nō potest iudicare ē corrupta** cū ipius nō ad ipm appellat. ut s. 7. xi. q. i. puenit. nec obstat. ex de of. lega. cū nō ignoretis. nā ille nō solū fuit legat⁹ s. et metropolita nus et iteo nō psumit ei ius legacōis si s. ius nō habuit. Jo. otranū credo cū illa de. cū nō ignoratis. inofficinde loquar. b. Itē videtur hic qd princeps posteriorē legatū dato nō videt pphibuisse legatū priorem sicut ē in tutoribz. vt. c. de te sta. tu. l. ij. si. no. vii. q. i. non aut sec⁹ in

qz pnt rescriptū speciale derogat pnti mo gñali. nā p generale rescriptū. nō dat iurisdictionē vt pnt in illa de pastoralis. in fi. et. ex. e. ad s. et. iteo d. facili tollitur. s. p privilegium quāru cūqz gñale statū ofsetur. plenū iur. vñ potest dici qd nūqz pnt speciale privilegium deroget pnti mo gñali nō faciat ipius mēcōne. ex de Rep. nōnulli. et de p. l. p. b. vniens. s. in statutis qnqz antiquū pndicat nouo. vt. l. di. dno sancto. Itē in dubio potius psumo nō reuocari prius priuilegium. qd reuocatiū. vt. ff. de manu. tel. si. peculii. ff. d. donac. inter vi. et vx. cū s. status. s. prompto. non ob. ff. de iur. credi. priuilegia. vbi d. qd priuilegia non extinguntur ex pte sed ex eā. qz ibi loquitur de priuilegijs qz creditor vult habē ex eo qd prius mutauit pecuniā.

Priuilegia. i. tpijs. istud potest intelligi d. gñalibz statutis. nam in nullius persona omittēdū ē. rō. l. i. di. miramur. Itē potest intelligi de priuilegijs datis a pncipe nā priuilegium qd a deo vel a pncipe datur decē ē

percuratorio. vt. ff. de pcur. si quis cum. q. vlti.

Britanno. ostra. s. iij. q. vi. l. qui ppe. h. due sunt britannie. anglia enim maior britannia dicitur. ostra testes sibi oñios et ostra septa. Ite destruerē. diuisa. ar. oñino libimet otraria vt. xxiij. q. v. iij. quod autem. C. de fide instr. scripture. iij. q. iij. qui falso. ex tra de sen. et re iudi. cum olim.

Etur. ex de. legacōe. vi. btur. q. q. legat. hēat delegatā et nō ordinariam po testatem vt. l. et. c. sequēti qd non eredo cum sēs sit pōfili. ff. e. me mimisse.

Seruatis. res. septū. h. sic ē iter ptandum vt nulli faciat pūbiciū. ut. i. q. iij. nūc. v. ro. lxxv. di. ar. = chibiacōnum. in priuilegijs secus vidē. vt. ex. d. deci. ab auditiā.

Inspectis. cū em quis aliquid ex priuilegio sibi vēdicat inspicien bū ē pūlegiū ei. c. di. ostra morez extra d. pūl. rece pimus. et fm qd tenor pūlegij cō tinet iudicandū ē vt. ex. de pūl. pot ro.

Insinuacōne. intelligas hoc de hijs q. soli ppe. re. fuatur q. nō trans leunt ingnali man dato. vt. ex. de of. leg. q. trāslacōez. **I**ntitucōis. pōtia. sic g. hia pūcipis fa. cie ius l. nō redigat i scriptis. vt. extra de transac. c. i. C. de testa. omnium. ar. ostra. iij. q. vii. postulat. Item l. ē. ar. q. pnceps sine sēpto dat pri uilegiū et sine sēpto legat causam. vt. i. auten. d. liti. q. omne. sed non omittit legacōne sine sēpto. xxiij. di. nobilissimus. C. de man. pū. l. vna.

Racōis. ar.

Ite felici epō. **Statuta aplice rū decessor aplice destrue nō d.**

Sea destruerē q. antecessores nri statuerūt. nō destructor s. eulor. eē iuste oprobare. testate ve ritatis voce q. ait. Dñe regnū in se ipm diuisū desolabit. et omis scia et lex adūsuz se diuisa destruet. **I**te leo ppa. **Metropolitanus ius dig**

catls tradite sibi ātiquitus inteme

bitur scdm ratum obtineat

Iscōz pñm canōes spū dei odi. tos. totius mūdi reuerētia. nēcra tos. metropolitanos singlāz pūm. ciāz epōs qui b. ex delegacōne nra fraternitatis tue cura pñdiē ius tradite sibi antiquitus digtatis in. temeratū hēe decreuim. ita ut a t. gulis pñtis nulla ā negligētia aut pñptiōe discedāt. **I**te ormisda ppa. **Metropolitanor priuile**

gla inculcata seruari oportet.

Seruatis pūlegijs metropoli tanor vices vobis aplice sedis de. legamus. ut in spectis istis siue ea q. a nobis sunt nup mādāta fuerunt. siue ea q. de ecclasticis causis tue re uelacōni. otigēt. s. tua nobis in. nuacōne pandātur. Erit hoc studij ac sollicitudis tue ut talēte in hijs q. inungūtur exhibeas. ut fidē inte. gritatēq. eius cuius curaz suscipis imiteris. **I**te greg. bonifa. pñio defensori. **Decreta apostolica null a**

ntitucōis pñpcoe violē.

Inre decreta q. sūt pūlegijs et ordiacōe disposita ppetua stabilita te. et sine aliq. ostitiūm. refragacōe fuai. siue q. sēpto decuimus seu q. i nra pñtia vidētur esse disposita. nec a quocq. pontificū in totū vel in pte ea qualibz occasione cōuelli deēm. mus vel mutari. Naz nimis est aspe rū. et pñpue bonis sacdotū moribus inimicū mti quēpiā qñtacūq. rōis ex cusacōe q. bñ sūt ordiata rescindē. et exēplo docere ceteros. sua qñq. pos se ostituta dissoluē. **I**te tomico carthagin. epō. **Priulegia ecclia**

ecclasticis rū aplice oñuet

Opūlegijs qd vñ fraternitas scribit h. postposita dubitatione te neat. qz sic nra defendimus ita fin. gulis quibusq. ecclis sua iura serua

otra extra de offi. del. si quando. et. c. ex parte. ij.

Ecclasticis iura. nec suū honore debet augere ppa vt minu at ius ecclie alterius. vt. xxiij. di. ecce.

Quod vero infringam. qui enim debet tueri alios ostra alios mul. tomagis ostra sapsum. vt extra de natis ex libe. ven. c. vnico. ff. si seruitus. ven. al. tius.

m. nec em cuilibz gñ fauēte ultra q. mētur impior. nec vlli h. qd sui iuris ē ambitu stimulatē derogabo. s. frēs meos p omia honoraē cupio. sicq. honore siglos s. buehi dummodo nō sit qd alteri iure ab altero possit o pponi. **I**tem vigilio arel. epō. **Quod racōnabiliter definitum est**

Qullo modo violari debet.

Quā pie desiderium voluntatis et laudāde diffiniciōis intentio sacdo talibz sit sp. studijs adiūuāda. cura ē sollicitudinis adhibēda. vt ea q. p quiete religiose cōsacōni sunt dispo sita vel ordiata. nec diffilatio negli gere nec quedā valeat pñptio per turbare. s. sic hoc qd rō exigebat u tiliē obtinuit diffiniri. ita qd diffini tū est nō d. violari. **I**te **Sibi in**

riā facit apostolicus qui fratru iu

ra pturbat.

Otis nris tēpibz debē fuari q. a meis q. decessoribz tradita vel cu. stodita sūt. ablit hoc a me ut statu. ta maior cū sacdotibz meis in qua libz ecclia infringā. qz michi iniuriā facio si fm meoz iura pturbo. **I**te iuli. ppa. **Nulla pñpcoe violē qd ab**

aplice et eoz successōibz ē institutū

Aputato toti. v. usurpacōis excessu nullus pñuat q. sibi n. vi det ee ocella. ea q. sūt ab aplis eoz q. successoribz istituta. nlla defidia negligāt. nulla dissensioē violentur nulla ocertacōe turbenē. **I**te gre gorius ait. **Que rōbilē ordāta**

Aut nlla dñt refragacōe tbari

Ecclastice moderacōni oñimo ē ouemēs ut q. ordinata fuerint vel decisa nulla in posterū debeāt refra. gacōe turbari. **I**te in registro. **Que ostra leges sunt p infectis ha**

Iapali ostōne sanctitū ē. **tenē**

Iapte. ut ea q. ostra leges sūt nō solū iutilia. s. etiā p infectis ha. beāt. **I**te codice libro pmo titu. lo de pñibus imperatori offerendis. **I**mperator constantinus.

Ec damnosa fisco. nec iuri cō

traria postulari oportet.

Impator theodosius. et valētinian.

Escripta contra ius elicita.

Rab omnibus iudicibus preci. pimus refutari. nisi forte sit aliquid

Aputato. ocella. ar. fia nes mādāti diligē ter. c. ultobientos ar. ostra. viij. q. i. l. Itē ar. q. epus mī pt. petere mī qd sibi permissum est a canone. ut. x. q. iij. qz. agnouit. **E**cclastice. in posterum. s. vi. q. iij. quod bene.

Imperiali. mu. tilia. s. di. x. vides. s. ostra. viij. q. i. e. ps. i. dioceli. et. xiiij. q. vi. ope rimus.

Dec damno. la. fisco. ut si quis velit p pū. legiū sese excusāe ab eo qd est dam nosū iure omuni. **N**ā dñe lex q. oēs neccitatibus publi cis debent obedire sine dignitatis p uilegio. vt. C. li. x. i. de nauibz nō ex. cusandis. l. multi. nec pñtū priuile gij publica debet vacillare vtilitas vt. C. li. xij. de pri uil. scola. l. ij.

Resēpta. ostra ius. nec em rōne resēpti iudex recet. a iusticia ut extra de et. a. et quali. eam te. vñ li. resēptū ē pñi tus ostra ius reici et illud iudex ut h. d. et auferendū ē resēptū tale d. ma mibz retinētis. vt. C. de sacrific. pa ga. sicut. et mittē da est talis carta pñcipi ut ibi d. si aut nō ē ostra ius extoto si alius mī quū expectādū est fm mādātū pñci. pis. vt. ex. de syp. li. quāto. et in aus ten. vt nulli iudi. s. si vero. iudex g. semper sequit. ius. omne licz re sēptum principis aliud iubeat. vt in aut. de iudi. col. vi. s. omnis autē iudex. et. i. e. oēs.

Quod nō lebat. tale dicitur esse quolibet rescriptū ut neminem lebat. s. e. de eccl'asticis. vñ nō valz rescriptū de re quā quis violentē detinet. vt. xvi. q. vi. placuit. **C** vñ vi. auctem. nec de rebo litigio. vt extra d. ofir. uti. c. i. et p. qd trālatio scā refusitat. vt. **C** de transac. cās ex d. trālat. ex lris. et de decis ex multiplici. vel q. auferē libēa electō ali. qd vt. **C** d. duobz reis delu. l. ij. s. tñ n̄ vidē vñ p. id qd ex d. ocel. p. b. et ec. non va. diuerſitatē. vel p. qd restituit aliqz depositus. vt. **C** locati. l. ul. uel p. qd retractatur sē tētia. vt. **C** de errore aduoca. l. ul. et p. quod pstat emunitas a tribus. vt. **C** d. vñ. quicquid. qd autē d. hic intelligas de enormi lesione qz modicā lesione bñ p̄t prestare re scriptū p̄ncipis. vt ex de. v. lig. quid p nouale. vel etiā si expost fecō inci. p̄iat enormiter le tere statū nō valz ut ex de. deci. fug. gestū. quam cito em p̄uikū recedit ab iūctatē statim non valz. vt. ff. de vulg. subſti. ex fa cto. et. l. xij. di. s. verū. modicā le sione bñ p̄t affer re. vt. xij. q. ij. bo ne rei. **C** de preci. impa. offe. quoti ens. ff. locati. ba bitatores. ff. ne qd in loco publi. l. i. s. si quis a prin cipe. ff. ne quid in flumine publico. l. i. s. si q. putat qñqz tñ magnam affert lesionez. vt. xvi. q. i. statū. et dixi. s. e. in sum ma in p̄ncipio. vt. ff. de euic. l. uic.

Petētibz. vt si aliqua q. nubes ofulari viro petit vt ipe nō minus cōfularis dicatur iſtō p̄tētī sine lesiōe alterius. vt. ff. de senat. l. ul. vel si aliq. pe tat vt infra tps luctū possit nudare. vt. ff. de hys qui no. mfa. l. i. solet. **C** del crimen. in talibz facile exauditor aliqz. xxxv. q. ix. veniam **D**ecentī. subrepcōne. cū distmctiōe vt ex de. Rep. sup. lris. **C** Rescripta. anoracō. annotacō dī scriptura quā impator apri animi motu facit de aliquo negocō nemine rogāte. p̄gmatica dicitur q. ventilata est coram p̄ncipe. et de hoc facta est scriptura. **C** Cōdicōne. extra de Rep. c. ij. **C** Setuerint. ex de ap. ex pte. **J**o. **D** Rescriptōne. i. excepcone. **C** Opposita. ab aduersario. **C** In iur. ofuetudinarij qz dixit aliquis eē ofuetudiez ecclie sue cū nō ellz. ex de p̄b. venerabilis. nō em vidē q. in iure scripto possz mēti ri p̄ncipi eū ipe omnia iura hēat in pectore suo. vt. **C** de testa. oim. **C** In factū qz dixit se appellasse vel spoliatū fuisse cū nō esset. **J**o. **D** Omri. vetuerunt. tūc enim appellari potest licet inhibita sit ap pellacō. vt ex de ap. ex parte. **C** Si legibz. cōsentaneū. vt si quis dixerit se spoliatū et princeps iussit i. rescripto ipm restitui. s. osonat legibz et tñ carebit omoto rescripti. otrariū est. s. e. p̄lēpcōne. Sed omillis multis solucōnibz di stinguas ut distinguitur ex de Rep. sup. lris. nec vidē hodie locum ha bere illa dē. ex pte. extra de Rep. qz fm illam dē. sup. lris. nō est necē q. condicō subintelligatur. **C** Mentientis. qz p eas diu fatigauit aduersarium suum.

quod nō lebat aliū et p̄tētī. ut crimē supplicati indulgeat. **C** Itē pelagi⁹ p̄pa iohāni comiti. **Rescrip tō meretur effem q. cū iuris et legū**

Decentī sacras **rōe ocordat** iussiones se hēre p manibus re spōdemus. scire illū oportere quod ipe clemētissimus p̄nceps genera libus legibus ostituerit illa sac vni uscuusqz supplicatis desiderio ocel. sa pualere et effectui m̄cipari. q. cū legis et iuris rōe ocordat. **C** Ea vero q. subrepcōne vel falsis p̄cibus fori tan impetratur. nullū supplicantibz ferre remediū. **C** Rescripta siue sint annotacōnes siue pragmatice san cōnes exp̄ssam debēt hēre in se con ditione si p̄ces veritate m̄tatur. **C** Me dax enim p̄cator debet carere impe tratis. et quibz scripta diriguntur sūt puniēdi si p̄cum mendacia vetu erit argui. **C** Vñ impatores dīo cletianus et maximian⁹ et ostantius p̄mo libro codicis ti. si o ius vel u tilitatē puatam.

D Rescriptōne mendacioz op posita siue in iuris narracōne men daciū reperiatur siue in facti siue in tacēdi fraude p tenore veritatis nō depcantis affirmacōe datū iudicez ognosceere debere. et fm hoc de cau sa ouenit ferre sententiā. **C** Itē im

Dpator ostantm⁹ august. ti. eod. **D**miri iubemus decē librarum

Pseueritati. punitur ut falsarius. vt. ff. de fal. si quis obrepserit. **C** si non ognicō. ognoscat. non ab ipo executore s. ab eo q. de legat. execucōne. et sic non obstat. ex de sen. et re iudi. de cetero. **C** de execu. rei iudi. si ut p̄ponis vel hodie p̄t distinguī otrarietas p illā dē. sup. lris et qñqz ognoscat qñqz remittat ad supiorē. dicit tñ quibz q. executor p̄t ognosce sumatim de incitentibz qñqz. ut. ff. de

re iudi. a diuo. s. si super rebo et talis ognicō non facit p̄uicicū in p̄ncipi pali iudicō. vt. ff. de libe. agnosce. l. si quis aliq. s. si vel pens. et qd ex d. de sen. et re iudi. de cetero. q. sci tētes questōes de beant referri ad su piorē. verum est ut ibi plenarie ex aminentur. vel di stingue an telege tur mera execu tio an mixta. vt dixi. s. ij. q. vi. s. sunt quoz. s. ab executore. ut si te legetur mera exe cutio vt tūc qōes incitentes remit tantur ad supiorē et si mixta telega tur tūc p̄t oigno scē in questōnibz i citōtibz. sed pone q. alieui sit man data nuda execu tio. nuda vco ex ecucōnez cū cā p̄ sētibz p̄tibz ē dif finita. et mandat aliquibus vt exequant sniam. nūq. qd si ps aduersa coram illis obicit excepcone audie tur excepcone. vidi q. nō quia tenet executor exequi sniam licz sciat cā iniustam ut extra de offi. tel. pasto ralis. ex de ma. et obe. omnes. ex de off. iudi. tel. si qñ. ff. de iudi. si p̄tor et. xxiij. q. i. quibz culpatur. in si. a. r.

auri multa iudices qui vetuerūt p cū argui falsitatē. **C** Item impera tor th. et val. ti. e. **C** Et si legibz cō sentaneū sacrū oraculū mendax p̄ cator attulerit. careat penit⁹ impe tris et si nimia mētiētis inuenitur i probitas etiā seueritati subiaceat iudicantis. **C** Item oſtā. ti. eodem **C** Et si nō ognicō s. execucō man datur. de veritate precū iquiri opo tet. ut si fraus interuenerit d nego cio ognoscat. **C** Itē ipator ana sta. t. e. **C** Omnes cuiuscūqz maio ris ul minoris ammissracōnis vniū si reipublice iudices monem⁹ ut n̄ lū rescriptū nullāqz pragmaticā sā cōnē. nullā sacram annotacōnem que generali iuri vel utilitati publi ce aduersa esse videatur in discepta tione cuiuslibet litigij patiatur p ferri. **C** Sed gñales sacras oſtōes modis oñibz non dubitent obser uandas. **C** Itē codice titulo de di uersis rescriptis impator diocletia nus et maximianus augusti.

Sandimus ut autētica ipa at qz origialia rescripta ex nra etiā manu s̄lscpta. nō exēpla eoz inſinuētur. **C** Impator oſtā. **C** Si q. bñficia psonalia sine die et ofule fu erint dephensa aucte careāt. **C** Im pator zeno august. **C** Omuerſa re scripta siue in psona precantiū siue ad quēlibz iudicē manauerint. que

otra. **C** si ex fal. instru. iudicati. extra de testi. veniens. ad s. dicas q. si euidēs ē iniam esse nullā. s. p. instrumēta falsa latā nō exequetur cā alias licz sit multa exequatur eā. ff. de iudi. si p̄tor. non obstat. ff. de ofessis. l. penl. vbi dī q. executor possit absolue illū qui ofessis fuit corā iudice se debere fidē omissum. nā nō intelligit lex illa de executo re sed de iudice. s. a. de hoc hēs. s. e. in illa lege Repta. contra ius illi.

Omes. aduers. cita. sed si aliquid pro iure allegatur d. quo est euidēs qd nō osonat iuri remittitur illd ad supiorē. ut extra de fide instru. pastoralis. **C** tētica. tribus modis dī scriptura autētica. ut.

Sandimus ut au. qz abest sigillū epi. vt extra de fide instru. c. ij. ex de fidei iur. puenit. sed dī autēticū quod est apud acta inſ nuatum. vt. **C** de testa. publicati. et. **C** de re iudi. gesta. tercio modo dī autēticū si hz subſeptionē triū testum. vt. **C** q. po. in pig. scriptural

Squa. sine die. vel sine iurisdictione. vt extra de fide instru. mē. dies iteo editur qz p̄x aliter possz p̄bari falsū n̄ sciret. dies. vt extra de testi. ex tenore. **C** de oſtrabē. stipul. optimā m̄si velit quis p bare falsitatē instrumēti non ē exhibendus dies vel oful ne totur ma teria fabricandi falsum. vt. ff. quēadmodū testa. api. l. ij. s. ul. et. ff. de etm. l. i. **C** Sedicōnes. vel tunc non ē etendus dies cum vult deliberare an velit cedere aut oſedere. sed tñ vult agere. s. tñ est veritas q. in cō mūibz instrumētis edendus ē dies cū vult deliberare. vt ex de p̄ba. qm̄ contra. extra de dila. p̄terea. **C** de etendo. is apud quem. et. ff. de

etiam. l. i. s. raciones. sed in ppijs non. vt extra de fide instru. ottingit. ff. de eden. l. i. s. dies. in accusacoibz em non cogitur quis die commissi criminis ponere. vt. s. ij. q. vlti. libelloz. est tñ otrariū huc. C. s. nouo co. ofir. in fi. sed illud intelligit de legibz redactis in autenticis volumin. Item in pua tis instrumentis nō requir. a pponi dies et o sul ut. ff. de aqua plu. ar. l. ij. s. antepenul. et. ff. de pigno. l. post.

Quiuersa. nisi questio. i. inq. sicō veritatis precum ib ē q illa cōdicō sit appōita si preces nō. s. tñ nō te net ut ex de Ryp. ex parte.

Priuilegia. q sunt d ge nerali ecclie statu vel que sūt de ar ticulis fidei. vel dic nō possunt. i. tēnt.

Siquis. sit. i. fiat. sic. s. e. q. i. generali.

Decessor. cu Robire. vt. s. xvi. q. vi. c. ul. et. xij. q. ij. si quos impici.

Corrigē. ex d rebz ec. ali. ul. nō epi. ex de pca. c. ij.

Osecūqz. de seruunt. s. xvi. q. i. gñaliter

Abbi. ex de to nā. cū dilectus. ex de tona. c. i. et de con. bi. i. vasa.

Mouuz. nota statutu nō dī nō uū liez de nouo p cipiat. dummodo qñqz fuerit. sic. x xiiij. q. i. c. i. sicut feudū nō dī nouuz qd de nouo ocedi dū tñ qñqz fuerit ocellum. extra de feudis ex parte. nec tona. c. dī nō ua l3 de nouo. abi plicatur quis rei tonate possēssio nem. vt extra de tona. per tuas.

Duodeci libra rum. burioz pena statuit o tra illos q violant priuile gia ecclie. xvi. q. i. placet. alias. s. nō uarum. in fi. vel ibi loquit cū agit criminaliter. b cū ciuilitur.

Optineat. bīc bēs q pena solu ta cōtractus stat in sua firmitate. sic. xij. q. ij. epus. q mancipiū. et. x xlij. bi. quāqz. in fi. ff. de trāfact. q.

vel annotacō vel queuis pragmati ca sanctō nominetur. sub ea cōditi one pferri picipimus si preces veri tate mētutur. nec aliqū fructū pca tor oraculi picipiat impetrati. l3 iu dicio asseueret veritatem. nō qstio si dei pcam imperiali beneficio mon stretur inserta. Nam et magnific9 vir questor et viri spectabiles ma gistrī scrinioz q sine pfata adiectō ne qualecūqz diuinum responsū dī ctauerint et iudices qui susceperint rephensioē sibi bnt. et qui licite dī ctata scribere ausi fuerit cuiuscūqz scrini memoriales seu pragmatica rij fuerint vel adiutores amissione pmicetij cinguli ferientur. C. Itēz leo. ppa.

Priuilegia ecclesiarum nul la tēnt improbitate conuelli

Priuilegia eccliaz scōz cano nibus instituta et venerabilis nice ne fixa decretis nulla possunt imp bitate conuelli vel nouitate muta ri. C. Itē nicolaus ppa vniuersali fi nodo pñdes dixit.

Anathema sit qui decreta vel romanorum pontifi cum non seruat.

Sgmata mandata interdicta sanctōes vel decreta p catholica fi de vel ecclastica disciplina p corre ptione imminentiū vel futuroz ma loz a sedis aplice pfule salubriter p mulgata cōtempserit anathema sit. C. Itē gelasius ppa crescomio iohām emēsalie epīs. inter cetera

Statuta priorum successores seruēt

Decessorū statuta sicut legiti ma et iusta successorem custo dire ouenit. ita debz etiā malefacta corrigere. C. Itē etia archadius et honorius.

Osecūqz inquit a parentibus nris diuersis sūt statuta tpibz ma nere inuolata atqz icorrupta ēca sacro scās ecclias picipim9. nō ergo priuilegijs immutēt. omibz qui ec clehie deseruiunt tuitio deferatur qz tpibz etiā nris addi potius reueren tiam cupimus q ex hijs q olim pre stita sūt imitari. C. Itē.

Non tam nouū aliquid pñenti sanctōe picipim9 q illa q oli videtur indulta firmamus priuile gia sibi q olim reuerētia religionis obtinuit mutillare sub pene etiam in

fidem. C. de fidei omis. qui fidei omiffaria. ar. o tra extra de pen. suam. iniquū enim est qd simul habeatur res et penā. ff. de excep. do. apud cel. s. labeo. solucō. si pñtatus est de valle contractum manere in sua firmitate tunc pñt vtrūqz peti. alias nō. vel dī sūgue an pena appo

natur loco inter esse aut loco con tumacie. aut in fraude in vñurū. si loco cōtumacie et reus noluit sol uere dñitū cū pos set. et rez et penā prestabit. vt. ff. d colla. l. ij. s. si cum duob9 et. ff. de tal bu. exhibē. loc. s. contēminacō. si ē appōita loco in teresse. tūc potest agere quanti sua interest. vt. ff. de act. emp. pbia. s. si in fraude vñura rum tūc nō pñt. ut extra de empti. et ven. ad nñam. in fine. et. ff. de acti. emp. et ven. iulia anus. s. Itēz. Jo.

Postea. docu mētoz. sup le maxime quia et si instrumenta nulla essent sup fā facta non tamen possz rtractari cō tractus iteo enim fit instrumentum non q otractus p ficiatur per instru mentum sed ut fa cilius possit p illō pbari ut. C. de p bac. cū res. Itē est in electione. ut. lxij. bi. quanto et sic est in matri monio. vt. xxx. q. v. nñates. in fi.

terminatione prohibemus. ita vt hij qz qui ecclie obtemperant ipsius

Sbnficijs pfruatur. C. Itē. Teccie venerabilis priuilegia cuiuscūqz fuerit vel temeritate vio lata vel diffilacōe neglecta omiffū. xij. librarū auri sicut prius et oñi tutū ē oñenacōne plectatur. ipsaqz puilegia nō minus plenissimum per oia obtineat vigore. C. Itē pelag. armētario mgtō militū int cetera

Nō liceat pontifici a ius ecclie disce dere qd documētoz actis firmatur.

Postea q ecclie iura documēto rū qz intercedētū fuerit aucte firmata. nullatenus ab hijs discedē di liberam pontifex. vel si vult per mittatur hñe licentiā. C. Si ergo p uilegia monasterioz vel quarūlibz eccliaz aucte leonis. grez. gelasij. et nōnullorū pontificū alioz scē ro mane ecclie inuolata fuatur si ea q o tra leges fiūt p infectis hñda sūt si pontifex nō habeat liberā licētiāz discedēdi a documētis quibz iura ec

clehie firmantur. patet q postēriōa puilegia antiquioribz derogare nō pñt. nec eoz aucte eis aliqua obi cietur excepco. cū etiam si cōtra il la specialiter fierēt p infectis essent habenda. C. Hijs ita rñdetur. Scā romana ecclesia sua aucte congre gata valet disūgere et disūcta con gregare. rōmis tñ equitate oñdera ta. vñde vel pietatis vel necessitatis intuitu semel a se ocessa valet vel in totū vel in ptem omutare. Pro ne cessitate nāqz corrigēdoz vicioz priuilegia multaz eccliaz vel im minuūt vel penitus immutatur. siue psonaliter siue gñaliter. psonaliter iuxta illud priuilegiū omnino me retur amittere qui pmissa sibi abu tit pñtate. C. Itē filuester ppa vigi lio epō

Quod habet amittat q quod non accepit usurpat.

Seccelesia seruari catholica. ut qd habuit amittat. q improbabili te meritate quod non accepit assum pserit. C. Itē simpliciū iohāmi episcopo rauennati. post pauca quibus eum ab illicita ordinatione p bibuit.

Priuilegiū amittat qui non legitime uicitur sua potestate.

Secce. ar. mittat. ar. quod qui usurpat sibi ius alteri9 in eligendo q etiam aprium ius electi omis debeat per tere. vt. xciij. bi. c. ul. Itē ar. q pena extenditur quādoqz vñtra delictuz. ut extra de plus peti. c. i. quod capitulum. obie est remotū.

Denunciamus autem quod si post tale
le h aliquid presumpseris. et ali-
quod seu episcopum vel presbiterum seu diacono-
num inuitum facere forte credideris. ordi-
nationes tibi rauentis vel emili-
ensis ecclesie noueris auferendas.

Item leo papa **Ius ordinandi a
mittat qui immeritum consecrant**
Qui episcopi tale consecrauerint sa-
cerdote quale esse non licet etiam si
aliquo modo dampnum proprii honoris e-
uaserint. ordinationis ius ulterius
non habebunt. nec unquam eidem sacro mte-
rerunt quod neglecto diuino iudicio i-
merito presbiterunt. **¶** **D**istaliter velu-
ti dum ciuitati episcopalis dignitas per-
petuo subtrahitur quod suos episcopos in-
terimere consuevit. **¶** **V**nde gelasius pa-
pa scribit **Episcopalis dignitas ciuitati sub-
trahatur. quod suos presules interemit.**
¶ **T**a nos fillanorum cedens gemia-
ta pontificum horredi criminis a-
trociitate confudit ut diu institutio nre
deliberacionis hesitaret. dum et ingerere
quodam pricidalibus exemplis detesta-
mur atque etiam ecclesiarum utcumque destitu-
ta non usque adeo iudicarem relique-
da. **¶** **Q**uia propter iam velut usum consuetu-
dine quod sacrilega declinantes eatenus
religioni duximus consulendum ut par-
rochie vice ab extrinsecus positus
sacerdotibus gubernetur. quod ibidem co-
manentes ferro didicistis necare pa-
stores. inaudito quod facinore quod etiam
in illis principibus nullo prosum legatur
accidisse quod bellos otinuis diuersis
incurfionibus affliguntur. ut aliqua-
sit repta ciuitas quod presules ministran-
tes sibi fidei christiane sine persecutore per-
sternat. **¶** **C**urandum est igitur ut fu-
nesta principes cessacione priorum sa-
netur antistitu. atque ita saltem furo-
ris tanti materia subtrahatur. si in qua
hoc possit acbitas perpetrari. consistens
ibidem persona defuerit. eo quod modo vel
illa ciuitas in quos deserviat non ha-
bebit. ab hominibus temeritate desistat.
vel alijs imitandi otagia dira non per-
beat. **¶** **E**geat ergo episcopalis subsidij
fibimet aliunde pensatis quod sacram in
suo gremio collocata fuso crudeliter
maculat sanguine dignitate. quod in u-
troque est hac ulcone plectenda. siue
infectu domestico seu furis incita-
ta h committit exterius. **¶** **O**rebeat et

go dilectio vestra in hoc statu posite
mysterium visitacionis ecclesie. et a oueni-
endo piter a vicissim putat qualitas re-
rum cum poposcerit omnia mysteria re-
presentet ingratis. ne cum deuitam
zizania diuina videamur preterire fru-
menta. **¶** **H**ostilitatis quod vel paup-
tis necessitate episcopales sedes vel immu-
tatur vel due in unum rediguntur sicut
super in titulo de mutacionibus episcoporum be-
atus gregorius fecisse legitur. **¶** **N**on
ergo privilegia ecclesiarum sic inuolata
permanere censent ut quibusdam causis
inuenientibus applica auctore eis dero-
gari non possit. alioquin multitudo ec-
clesiarum ad paucitatem redigetur. cum
innumere ecclesie in diocesibus aliarum.
frequenter odite inueniantur. **¶** **S**eru-
ent quod privilegia ecclesiarum cum eis inco-
cussa
tribus. ne videlicet preter eius auctem
a quo data sunt extra ea liceat ire a-
licui. **¶** **S**ed obicit illud simmachii pape.
¶ **P**ossessiones quas unusquisque ecclesie
suo reliquit arbitrio et cetera quod super in ti-
tulo de alienacione rerum ecclesiasticarum
leguntur ascripta. unde datur intelligi
quod ea quod de iure unuscuiusque ecclesie vel
necessitatis sicut peregrinis vel piete-
tis intuitu sicut religiosorum domibus co-
feruntur non perpetuo sed temporaliter ab his
quibus offeruntur sunt possidenda. quapropter
illud simmachii ad necessitatis intui-
tum non ad pietatis prospectum possit re-
ferri. videlicet ut ea quod peregrinis vel ca-
ptiuis necessitas largiri suauit non ea quod
religiosorum domibus ob quietem religio-
se oulacoms ocella sunt prohibeantur per-
petuo possideri. vel potius de utrisque
intelligendum est. videlicet ut sic neces-
sitate patientes cessante necessitate bene-
ficijs renuociare coguntur quod eis mise-
racoms indulget intuitus. sic religi-
ose viuentes cum a religione cessauerint
priuilegia exuuntur quod religiosa oulatio
meruit. **¶** **P**riuilegia ergo quod religiosorum
domibus oceduntur. vel in eo casu acci-
pienda sunt. in quo eis ita consulitur quod
nulli aliquid derogatur. videlicet ut
ex noualibus quorum decimaciones nulli
assignate fuerant. priuilegiis auctore
decimas aliquibus soluere non cogantur
vel si propter instantem necessitatem tempus
eis consuli non potuerit nisi alijs dero-
getur. ita priuilegiis auctas videtur
esse seruanda ut eorum subueniatur

¶ **E**xterius. id est
ad suggestionem
extraneorum.
¶ **V**isitacionis.
sic ego episcopi vi-
cini suppleant defu-
tum vicinorum e-
piscoporum. ut. vij.
q. i. pontifices. et
lxv. di. si forte.
¶ **H**ostilitatis. i.
vnum. ut. xvi. q. i.
et temporis.
¶ **P**ossessiones.
xvi. q. i. possessio-
nes.
¶ **C**essauerunt.
ar. q. si priuilegium
aliquid daretur ex causa
ratione religionis
vel ratione paupe-
tatis vel alia causa
quod cito cessat causa
priuilegium cessat.
ut extra de. v. sig-
abbate. in fi. ex-
tra de. teci. fugge-
stum. xvi. q. i. ge-
neraliter. et in fi.
de auctor. tuto. q.
ulti. et. ff. di. ubi.
l. ij. q. legatis. et
c. de testa. mili.
l. ulti. et in fi. d.
pupillari. subli.
q. quaracione.

¶ **E**piscopalis
hic delictum ciui-
um quod consistit
in faciendo rebun-
dat in dampnum ec-
clesie. et sic est co-
tra. xvi. q. vi. si e-
piscopum. ubi dicitur
quod delictum plati-
non redundat in
ecclesie dampnum. si
potest dici. quod hic
ecclesia non dam-
nificatur in rebus
licet dampnetur
in honore. de deli-
cto quod consistit in
omittendo non est
dubium quoniam re-
dundat in dampnum
ecclesie. ut. xvi. q.
iii. placuit.

¶ **I**n utroque. i.
pro utroque episcopo in
perfecto.

¶ **N**ulli. non est
hoc verum quod si illud
nouale fuit in ali-
cuius terminis ab
illu tunc spectabit.
sed si in nullius pa-
rochia fuerit episcopus
potest assignare cui volue-
rit. ut extra de. teci.
ci. quoniam.

¶ **P**eritus. g. x.
ij. q. ij. bone rei.

Sortilegi fuit. pfitetur. qui tales ofulit punitur penitētia. Qd. i. qñqz annoz. vt. j. e. q. v. qui diuinacones. ipsi autem facientes diuino = di artes tā tum penitē tia vñus anni viten = tur punien = de sortil. c. ij. sed illud intelligo eē dispensacōz secundum legem autē ipse male = ficus capi = te punitur. ut. c. d. ma lesic. l. ne = mo. jo. Questō. ij.

inopie. nisi ut suaz diuiciarū augmento et possessione nō modica extensione porre cta baptismalis seu parrochiales ecclesie penitus destruantur

Incipit causa vicefimalista

Vidam sacerdos sortilegius esse et diuinus cōmicitur apud ep̄m correctus noluit cessare ab ep̄o excōicā. tā de3 agens in extremis recōciliat a quodā sacer dote ep̄o incōsulto. indicit sibi penitētia s̄b quātitate tp̄is canonibz p̄fixa.

Primū q̄rit. qui sūt sortilegi. **S**ecūdo an sit p̄ctm esse sortilegū. **T**ercō a quibus genus diuinaconis sup̄sit exordium. **Q**uarto quot sint genera diuinaconis. **Q**uinto an sortilegi ul' diuini sint excōmunicādi si cessāe noluerit. **S**exto an excōicatus ab ep̄o possit recōciliari a p̄bro illo incōsulto. **S**eptio. si morienti bus ē indicēda penitētia s̄b quātitate tp̄is

Qui sint sortilegi p̄hi. **I**tem dorus diffinit ethimologiarum li bro octauo ita dicens.

Qui sint sortilegi

Sortilegi sūt. q̄ sub noie fidei religi omis p̄ quasdā q̄s scōz seu ap̄loz vocāt sortes diuinaconis sciētiā p̄fiter tur. aut quarūcūqz scripturaz inspecōe futura promittunt.

Quod aut sortes exquirere peccatum nō sit. exēplis et auctoritati bus p̄batur. Cum enim achor de anathemate furtim subripuissz. et ob eius p̄ctm p̄plus cesus apud nāpn hostibz ter ga dedissz. p̄cepit dñs iosue ut sortibz ex quiret. quo peccate p̄plus in manibz hostiū cadere meruerat. iosue p̄ceptū acci piēs misit sortes p̄mum sup̄ tribz. deinde sup̄ familias. demū sup̄ p̄sonas. et fors ita decidit sup̄ achor. **S**aul q̄z cū pugnās ostra philisteos iurassz se interfecit. qui cūqz ante solis occasū de p̄plo omedēt sorte dephendit ionathan filiū suū mel ome disse qd̄ sceptro accepit. **Q**uez cū morti

tūc possumus recurrere ad diuinū auxiliū. vt. xxiij. q. ij. q̄ritur. et in bus hijs secundum leges decurritur ab sortes vt. ff. de iudi. sed cum ambo

tradē vellet p̄plo supplicāte reuocauit sententiā. **T**onas vero cū a facie dñi fuger et a nautis sorte dephensus in mari deie ct9 et a ceto ē absorpt9. **D**e zacharia em̄ legi q̄ sorte exigit ut incensū ponēt. **M**athias vero filr a beato petro sorte in apostolatū et iude successor eligi. **E**rgo tantoz exēplis p̄batur patet malū nō esse. **V**n et aug. ait in li. psalmoz

Sors nō est aliquid. **Q**uid sit sors mali s̄z res i hūana dubietate dñā indicās voluntatem. **I**h̄s ita rñdetur. **A**nteq̄ euangeliū clarescēt multa p̄mit tebātur q̄ tpe p̄fectioris discipline penit9 sūt eliminata. **C**opula nāqz sacerdotalis vel ofanguineoz nec legali nec euangeli ca vel ap̄lica aucte phibet. eccl̄astica tam lege penitus interdicitur. **S**ic et sortibus nil mali iesse mōstratur. phibetur tñ fideli bus ne sub hac specie diuinaconis ad anti quos idolatrie cult9 redirēt vñ quibusdā ostellacōes et futuroz signa custodienti bus ap̄ls ait. **D**ies obfuiatis et menses et tēpora et ānos. vñ timeo ne forte fine cā laborauerim in vobis. **S**ic et astronomia seu etiā astrologia ap̄d catholicos in dis fuetudmē abiit qz dum p̄pria curiositate hijs nimis erāt itēti nimis vacabāt hijs q̄ saluti aiaz erāt accomodata. **Q**uod aut sortibz credi nō oporteat. ieronimus testatur scribēs sup̄ ionā. **E**xēplo ionē ul' mathie non oportet sortibus credi.

Non statim debem9 sub exēplo ionē sortibz credere. vel illud de actibus ap̄loz huic testimonio copulaē ubi sorte mathi as in apostolatū eligitur. **T**ē aug. ad inquisicōnes ianuarij.

Nij qui de paginis euangelicis sortes legūt. et si optandū est ut id potius faciant q̄ ad demonia ofulēda decurrant. tamē ista michi displicet ofuetudo ad ne gicia secularia et ad vite huius necessita tem diuina oracula velle ouertere. **T**ē beda sup̄ actus ap̄loz. **E**xēplo mathie. vel ionē nō est sortibz in dñe credendū.

Non exēplo mathie vel q̄ ionas p̄pheta sorte dephensus sit indrnter sortibz ē credendū. cū priuilegia singuloz ut ieronimus ait omunē legē om̄ino facē non possunt. **S**i qui tamē aliqua necessi tate opulsi deū putāt sortibz exēplo a postoloz esse ofulendū. videant hoc ipsos ap̄los nō n̄ collecto fratru cetū et p̄cibus ad deum fufis egisse. **D**e diuinis vero scribit augustinus ita dicens.

Nō sūt ofuāda q̄ a diuinis p̄cipiunt q̄ u s ea cōtingāt que ab eis p̄nūciantur

C. commu nia de leg. si duobus. et august. scripsit qui buisam cū ciuitas essz obfessa et dubitaret clerus qui deberent fugere qui manere qd̄ sorte illud essz dirimē dum.

Achor. hystoriam habes. i. q. iij. Item peccato. **N**apn. ciuitatem. **S**aul. hoc habes. xxij. q. ij. **S**. Itē op̄ ponitur.

Sors n̄ est. mali. in sui natura non est mala tñ prohibetur quia per affiduita tem labitur talis. in p̄to latiam si cut est in iuramento. vt. xxiij. q. i. et iura bunt. jo.

Non itati. ionē. quia hoc fuit diuina in sp̄ratione factū. m. vt. xxiij. q. v. dixit.

Nij qui. id po tius. quia p̄mittitur minus ma lum vt eu tetur ma ius. vt. xx xij. q. ij. si quid veri us. et. xxiij. q. i. con sidera. et ē similis mo dus loquen di. i. q. i. du ces.

Non ex emplo cum priuile gia. xvi. q. i. h̄mc ē et. s. bi. iij. priuile gia.

Quod autem sortes. no. q̄ sortes q̄ dam sunt licite que dam illici te. illicite sunt q̄ fiūt p̄ magicas incācōes vel que fi unt ab ex ercēbas vanitates aliquas. vel que fi unt ab in quirendum aliqua oc culta. vt. j. e. h̄i qui. et. c. illud. sed q̄ fiunt necessita tis causā nō sunt illicite vt si orētio esset de ele ctione ali quorum et essz paritas vtrinqz in omnibus exēplo mathie possunt fi eri sortes. vt. j. e. non exēplo. et. q. v. non licet. cum enim non superest hu manū ofiliū

Illud. quasi licetiori. quasi diceret non videtur in tantum peccare. **E**minentiori. id est pulchriori. vel maiori.

Ventri loqua. que habebat spiritus phibito nis in ven tre qui mul tis diebus se quebat pau lum et alios predicator res et cla mabat. illi sunt huius dei qui annunciat de ba salutis. unde offen sus paulus conuersus est ad eam et dixit spi ritui. precipio tibi ut recedas ab ista et statim recessit.

Intelligi voluit dominus etiam illa que a diuinitatibus non secundum deum dicuntur si acciderit que dominus non sic accipienda ut fiat que precipiuntur ab eis aut colantur que coluntur ab eis. **I**dem li. i. de doctrina christiana. **I**nstitutiones ho

minum que sunt superstitiose vel non

Illud quod est secundum institutiones hominum partim superstitiosum est. partim non est superstitiosum. Superstitiosum est quicquid institutum est ab hominibus ad faciendam ydola et colenda potestatem vel ad colendam sicut domini creaturam potestatem vel ullam creaturam. vel ad consulationes et pacta quedam significacionum cum demonibus placitata atque federata que sunt molimia magicarum artium. que quidem commemorare potest quod docere solent poete ex quo genere sunt. scilicet que sunt licetioris veritate auruspiciu et augurium libri

Ad hoc etiam genus pertinet omnes ligature atque remedia que medicorum que disciplinam ordinat siue in precantacionibus siue quibusdam notis quas characteres vocant. siue in quibuscunque rebus suspendendis atque ligandis vel etiam saltandis quod ammō non ad reparationem corporis. sed ad quasdam significaciones occultas a manifestis que eminentiori nomine phibita vocant. ut que non superstitutione implicare. sed nature potestate videantur. sic sunt inuenerunt in summo singularium aurium aut de structionum ossibus ansule in digitis. a cum tibi de singulietati ut dextra manu pollicem teneas. hijs adiunguntur milia immansimarum obfuationum. si membrum aliqd salierit si iunctim ambulanti amicus lapis a puer medius inueniunt. **I**dem etiam illa sunt. lumen calcare cum ante domum suam transire. redire ad lectum si quis dum se calciat sternutauerit redire ad domum si preces offenderit. vel si vestis a foricibus rodatur. **N**ec ad hoc genere superstitiosis primiose segregandi sunt qui olim genethiaci propter natalium consideraciones diebus nunc aut mathematici vocantur. nam et ipsi quousque vera stellarum positionem cum quilibet nascitur consuevit et aliqui puesti gat. tamen quod conatur inde vel actiones nostras vel actionum euentum producere nimis errant hoc aut genus fornicacionis anime salubriter diuina auertas non tacuit. neque ab eo sic detruitur animam ut propterea talia negaret esse se credenda. quia falsa dominus etiam a professoribus eorum si etiam dixerint vobis inquit et ita euenerit ne credatis eis. **N**on enim quia imago samuelis mortui saul vera pronunciauit propterea talia sacrilegia quibus illa imago presentata est minus execranda sunt. **A**ut quia in actibus apostolorum femina ventri loqua verum testimonium phibuit apostolis dominus ideo paulus apostolus percutit spiritum illi. ac non potius feminam illius de

Qui fine salutis agelorum ergo a liqua est scientia a diabolo. ut. i. e. q. v. c. episcopi. in p. ci. ar. contra. s. xxxvii. di. s. sed et contra. ubi dicitur quod a diuinis scripturis omnis scientia superflua est incium.

Sed et illud. tangit illud quod legitur in ioseph quia populus deus cunctus fuit a tempore abrahe usque ad illud tempus quo populus exiit de egipto. sed postea non fuerunt circuncisi quia draginta annis quibus fuerunt in deserto. scilicet cum transierunt iordanem in nouo preceptum fuit ut unusquisque circumcideretur. quod factum est et dixit dominus ioseph hodie abstuli a te opprobrium egipti.

lus exiit de egipto. sed postea non fuerunt circuncisi quia draginta annis quibus fuerunt in deserto. scilicet cum transierunt iordanem in nouo preceptum fuit ut unusquisque circumcideretur. quod factum est et dixit dominus ioseph hodie abstuli a te opprobrium egipti.

monij correctio atque exclusio mundauit. **D**es igitur artes hominum vel nugatorie vel noxie superstitiosis ex quadam pestifera societate hominum et domum quasi pacta infidelis et dolose amicitie constituta penitus sunt repudiande et fugiende a christiano. **I**dem in li. de ciuitate dei. **N**on est vita sed mors inquit hic vel curacio que a diuinis vel magis expetitur

Qui fine saluatore salutem vult habere et fine vera sapientia extimat se prudentem fieri posse non sanus sed eger. non prudens sed stultus in egitudine assidua laborabit. et in ciuitate noxia stultus et demens permanebit. accipiet omnes inquit hic et omnis curacio que a diuinis et magicis artibus vel ab ipsis demonijs in peccatorum cultura expetitur. mors potest dicienda est quod vita. et qui ea sectatur si se non correxerint ad eternam predicacionem tendunt. psalmista dicente. omnes domini gentium demonia sunt. qui per deceptos homines alios decipe quotidie gestant. ut predicacionis sue eos faciant fieri principes. **I**taque hec vanitas magicarum artium ex traditione malorum angelorum in toto terrarum orbe primis seculis inualuit per quasdam sciam futurorum et infernorum et per mutationes eorum inuenta sunt auruspicia auguraciones et ipsa que dominus oracula et nigromantia. **I**dem de confessionum li. iiii.

Christiana pietas plane

tarios expellit et danat.

Illos plane philosophos non desistebant. quod quia nullum eis sacrificium et nulle preces ad aquam spiritum oblationem dirigeretur. quod tamen christiana et vera pietas contra expellit et danat. **I**dem iero.

Cultura sunt ydolatrie auguria seruare et

stellarum requirere cursus.

Sed et illud adde. quoniam qui fornicatur in corpus suum peccat. **N**on solum illud corpus quod templum dei effectum est. sed et illud quod dicitur quia omnis ecclesia corpus christi est. **E**t in omni ecclesia videtur delinquere qui corpus suum maculauerit. quia per unum membrum macula in omni corpore diffunditur. **E**st et illud opprobrium egipti. quod si neglexeris et post iordanis transitum et post baptismi secundam circuncisionem vetuste consuetudinis inuentione suggeritur obseruare auguria. requirere stellarum cursus et euentus. ex hijs futurorum rimari. ceterisque huiusmodi superstitiosis implicari. **Y**dolatrie namque mater est egiptus. ex qua certum est huiusmodi opprobria pullulare. **Q**ue si transit iordane suscepis et hijs te laqueis rursus alligaue ris tecum sine dubio opprobria egipti et his. **I**dem autem sacrilegia non usque adeo sunt testanda. ut si aliquid de area vel de torculari demonibus fuerit immolatum.

Sed et illud adde. quoniam qui fornicatur in corpus suum peccat. **N**on solum illud corpus quod templum dei effectum est. sed et illud quod dicitur quia omnis ecclesia corpus christi est. **E**t in omni ecclesia videtur delinquere qui corpus suum maculauerit. quia per unum membrum macula in omni corpore diffunditur. **E**st et illud opprobrium egipti. quod si neglexeris et post iordanis transitum et post baptismi secundam circuncisionem vetuste consuetudinis inuentione suggeritur obseruare auguria. requirere stellarum cursus et euentus. ex hijs futurorum rimari. ceterisque huiusmodi superstitiosis implicari. **Y**dolatrie namque mater est egiptus. ex qua certum est huiusmodi opprobria pullulare. **Q**ue si transit iordane suscepis et hijs te laqueis rursus alligaue ris tecum sine dubio opprobria egipti et his.

Idem autem sacrilegia non usque adeo sunt testanda. ut si aliquid de area vel de torculari demonibus fuerit immolatum.

Q. iij. r. ii

Sciens
dum ē
hic augustinus
ostendit
quibus cau-
sis demones
sciunt futu-
ra prebices
re non qd ip-
si sciunt. fu-
tura sed qd
habent pro-
babiles cō-
iecturas. p-
mo illa ra-
cōne quia d-
stiliōi ma-
teria sunt
creati vntu
subtili9 cō-
sistant qd
homines.

qd reliquū est ideo credatur esse immu-
dus. aut si ipm quod oblatū fuerat a no-
bis ignorantibz sumi otigerit ideo creda-
mus nos deliquisse. **¶ Unde augustinus**
ad publicolā. Nō ideo reliqua sūt immū-
da qd de area vel torculari aliqd tollitur

Sed de area aut ad demomū sacrificia.
torculari tollit aliqd ad sacrificia
demoioz sciēte xpiano ideo peccat. qd p-
mittit fieri vbi ptās ē phibēdi. qd si scm
nō opererit ā phibēdi ptātez nō habuēit
utitur mūdīs reliqs fructibz unde illa sū-
lata sūt. **¶ Itē ambro. in prima ep̄la ad**
corinthios. Immunis ē a reatu qd emit
quod nescit p̄olis immolatum.

Let aliqd pollutū sit p accidentia
id ē p oblatōez idoli cū tñ nescit qd emit
nullū patit scrupulū r apd dēū immunis est

Quibz. O. III. III.
Aut genus diuinacōis exordium
superit r qd sint gñā ei9 aug-
exponit in libro de natura demonum ita
dicens. **De multiplici genere diuina-**

Item gen9 diuinacōis cōmis.
a phis fertur esse imētū vel allatus.
Varro aut dixit diuinacōnū qtuor esse
gñā terrā. aquā. aerē. r ignē. Hinc geo-
mātiā idromātiā eromātiā p̄promātiā
deāz autumāt. Diuini dicti sūt qd so ple-
ni. diuinitate em se eē plenos simulāt r a-
stucia quadā r fraudulētia hōibz futūa
oiectāt. Duo aut sūt gñā diuinacōis ar-
r furor. Incātatores at dicti sūt qd artes
vobis pagūt Arioli vocati sūt qd ēca araf
p̄dolo9 nefarias p̄ces emittūt. r funesta
sacrificia offerūt. hi9qz celestati9 dmo-
nū accipiūt rñsa. Aruspices nūcupāt qd
horaz inspectores. Dies em r horas in a-
gendis negocijs opibzqz custodiunt. et
quid p singla tpa debeat obfuaē homies
intendūt. hij etiā exta pecuduz inspiciūt
et ex eis futūa p̄dicūt. Augures sunt qd
volatus auū r voces intendūt. aliqz fig-
na rez vel obfuaēones improuisas homi-
nibz occurrentes ferūt. Idē sunt r auspi-
ces. nā r auspicia sūt qd inter faciētes ob-
fuāt. Deā sūt aut auspicia qd auū sp̄cia
r auguria qd auū garria id ē voces r li-
gue. Itē r auguria qd auūgeriū qd aues
gerūt. Duo aut sūt gñā auspicio9. vñuz
ad oculos. alterū ad aures p̄tmes. Ad o-
culos scz volatus. ad aues vox auū. Phī-
tomisse a phitōio appolline dicti qd is au-
ctor fuerit diuinādi. Astrologi dicti sunt
eo qd i astris augurātur. Genethiliaci
appellati sūt ppter natalicio9 r sideracō-
nes diez. Geneses em hōim p. xij. celi fig-
na describunt siderūqz cursus nascentium
mores actus r euētus p̄dicē conātur. id
ē quis quali signo fuerit nat9 ā quē effe-
ctū hēat vite qd nascitur interpretātur. **¶ Iij**

Item quia
p̄tiquita-
tem multa
sciunt que
nos ppter
breuitatem
tēporis sciē
nō possum9
Item quia
ip̄met cō-
fuerunt
morbo9 im-
mittere et
illud ip̄i p-
dicunt qd a-
liqz sit ha-
biturus ma-
lum.

sūt qui vulgo mathematici vocātur. cui9
sup̄sticōis genus ostellacōes latie vocāt
id ē notacōnes siderū quō se habeāt cum
quibz nascitur. Primū aut genus id est
stellaz interpretēs magi nūcupātur. sic de
hijs legitur qui in euāgelio natū xp̄m an-
nūciauerūt. Postea hoc noie soli mathe-
matici dei sūt. cui9 ātis scia vsqz ad xp̄m
fuit accessa. ut xp̄o edito nemo exinde na-
tiuitatē alicuius d celo interpretetur. Ho-
rospecti dicti qd horas natiuitatis hōim spe-
culētur diffili r diūso fato. Sortilegi sūt
qui sub noie rē. ut sup̄. Salitores vocati
sūt. qui dū eis mēbro9 quecūqz ptes sali-
erint. aliqd exinde sibi p̄sp̄rū seu triste fi-
gmficare p̄dicūt. **¶ Queritur aut de na-**
tura demonū cuius nature sint. an futūa
p̄scire valeāt. vel quod modis futūa p̄no-
scant. De hijs ita scribit aug. i eod li.
Quot modis demones futūa p̄nosunt

Sciendū ē hāc esse naturā demonū.
ut aerij corpis sensu terrenoz cor-
porū sensū facile p̄cedāt celeritate etiam
ppter aerij corpis supiores mobilitatem
nō solū cursus quozlibz rez vel hōim ul-
feraz verū etiā volatus auūm incōpabi-
liter v̄mcāt. quibz duabz rebz quātū ad
aerium corpus attinet. predicti hoc est a-
cumine sensus r celeritate motus multo
ante cogitata p̄nūciant. que homines p-
sensus terreni tarditate mirentur. Accel-
sit etiā demonibz p tam longū tempus
quo eoz vita p̄tenditur. rez longe ma-
ior exp̄ientia qd p̄t hominibz ppter breui-
tatē vite puenire. p has efficacias quas
aerij corpis natura sortita est. nō solum
multa futūa p̄dicūt hominibz demones
verū etiā multa faciūt. Que qm homines
dicere nō possunt aut facere eos dignos
quidā quibz seruiāt et quibz honores di-
uinos deferūt arbitrantur. inuestigante
maxime vicio curiositatis ppter amoz
felicitatis false atqz terrene r excellētie
temporalis. Nunc ergo qd de diuinacōe
demonū questio est. p̄mū sciendū ē illos
ea plerūqz prenunciare que ip̄i facturi
sunt. Accipiunt enim sepe potestatē mor-
bos immittere et ip̄m aerē viciando mor-
bidū reddere. et pueris atqz amatoribz
terrenoz comodoz malefacta suadere.
de quoz moribz certi sunt quod sint eis
talīa suadentibz osensuri. Suadent miris
et inuisibilibz modis p illam subtilitatez
corpora hominū nō sententium penetran-
do et se cogitacōibz eoz p quedā imagi-
naria visa miscēdo siue vigilatiū seu dor-
mientiu9. Aliqn aut non que ip̄i faciunt
sed que naturalibz signis futūa p̄nosūt
que signa in hominum sensus venire non
possunt ante predicunt. Neqz enim quia
p̄uidet medicus qd p̄uidere nescit huius

Item sicut
medicus al-
quis videt
per signa si-
bi nota que
nos non vi-
demus sic d-
mones. Itē
ex signis q
p̄cedūt ex
animo homi-
nis p̄uē-
tent quedā
futūa. Itē
qd dicta p
phetarū au-
dierunt ex q
bus futūa
predicant.

Cogi =
tacōmbus
ergo videt
qd diabolus
nouit cogi-
tacōnes ho-
minuz. Sed
contra sol9
deus scit o-
cultā cordi-
um. xxxij.
di. erube-
scant. si ip̄e
seipm de is
corrigit. i. e.
p. rē.

Siquis philaterijs phi-
latrie di-
cuntur car-
te in quibus
continetur
incantaciones
Qui di-
uina
cones in
domos suas
fm legem
isti oremur
tur sed ille
in cuius do-
mo hec sunt
post publica-
ciones bo-
noz in exi-
lium mitti-
tur vt. C.
de malefi-
nullus la.
Non li-
ceat
appter lege-
tes nuquid
ergo hic re-
prehenditur
astronomia
nunquid p-
ventos et di-
spoliciones
lune licituz
est rusticis
conferare
tempus se-
minandi et
medicis te-
pora pocō-
num et mi-
nucōnum
certe hec nō
reprobatur
si illi repro-
bantur qui
credunt in
esse necessi-
tatem supi-
oribus vnde
nō est dicē-
dū qd supio-
ra sint cau-
sa rez licz
sint signa
rerum.

Siquis
epus
confulisse
nota p so-
lo oñlo pu-
mri sue fa-
ciat autem
sue non sic
p sola co-
cacōne pu-
met qui co-
cat clericū
ad iudiciū

artis ignarus ideo tñ hñdus est diuinus.
Quid aut mirū sit quēadmodū ille corpis
humani vel pturbata vel mortificata tem-
perie seu bonas seu malas futuras puidet
ualitudines sic demōes in aeris affectōe
sibi notās nobis ignotas puidet futuras
tēpestates. Aliqñ hoim etiā dispōicōnes
nō solū voce platas veruz etiā cogitacōe
oceptas cū signa quedā ex aio exprimun-
tur in corpore tota facilitate pdiscūt atz
hinc etiā multa futura pnūciant alijs vi-
delicet mira q ista disposita non nouerunt
fallunt etiā studio fallēdi et inuida volū-
tate q hoim errore letantur. S; ne apud
cultores suos pondus auctoritatis amit-
tant id agūt vt interpretibz suis signorum
q suorū oīctoribz culpa tribuat qñ iphi
mali decepti fuerint vel mēti ti. Nonunq
vero iphi maligni spūs et illusores hominū
atqz inuasores salutis eoz solent predice-
re defectū culture sue et ydolorū rūnam
quatinus pscij videatur qd in singulis re-
gnis a locis vteruz et qd aduersi sue fa-
ctōm attingere possit qd etiā illi q gētiliū
hystorias legūt nō ignorant. Quid ergo
mirū si iam imminete tēploz et simulacro-
rum euerfioe quā pphete dei sūm tātō añ
pdixerāt serapis demō alicui cultoz suo-
rū hoc de pximo pdidit ut suaz qñ diuina
cōnem recedēs vel fugiens cōmendaret.
Quod aut hoim dispōnes cogitacōe cō-
ceptas p extēiora signa diabolus depren-
dat non firma racōne vidz approbatum.
Unde idē aug. in li. ij. retractatōnū ait
Quod ex corporeis mōtibus internas aie
cogitacōnes diabolus ophēdat res
Occultissima est.
Quodam loco
dixi demones aliqñ hoim dispōicōnes nō
solū voce platas verū etiā cogitacōe cō-
ceptas cū signa quedam ex aio expmunt
in corpore tota facilitate pdiscē rem dixi
occultissimā audaciori assercōne quam d-
bui. Nā puenire ista ad noticiā demonum
p nōnulla ec expimēta optū ē. Sed vtrū
signa quedaz denē ex corpore cogitacōum
illis sensibilia nos aut latentia an alia vi-
spūali ista cognoscant a difficillī ē pt ab
hoibz a oīmo nō pt inueniri.
Quod autem sortilegi et diuini si-
cessare noluerint excomunicandi
sunt racōe et auctoritate proba-
tur. Est enim quoddam genus culture y-
dolorum ex demonum oñultacōnibus futu-
ra pdicere Sicut em avarus q cultū deo
debitū nūmo impendit ydolorū cultor ab
aplo noiatur sic il- qui futura que ex dei
oraculo nōnunquam reuelata inueniūtur
vel demonū oñultacōe vel quibullibet psti-
gijs inuenire laborāt diuinitatis iura cre-
aturis attribunt futura em pscire solius
dei ē qui in sui cōtēplacōe etiā angelos

illa pscire facit. Vnde ysaias ait. Priōra
et nouissima annūciate michi et dicā qd di-
ctis. Cultores vero ydolorū a fidelīū con-
mūione sepandi sūt. Vñ apłs ait in epłā
ad corinthios si qd frāt fornicator a aua-
rus aut ydolis huiēs cum eiusmodi nec ci-
bū sumere. Hinc etiā i decreto grego-
rij iunioris legit. **Anathēma sit qui ario-**
los aruspices vel incātatores obseruat.

Siquis ariolos aruspices incātato-
res obfauuerit a philaterijs eorum
vñ fuerit anathēma sit. Itē ex anchi-
ritano ocilio. ca. xxxiiij. **Quiquēmo pen-**
teat qui oñsumacōnes expetunt.

Qui diuina cōnes expetūt et morē gen-
tiū subsecūtur vel i domos suas huiusmo-
di hoies introducunt ex qredī aliqd arte
magica a expiandi cā sub reglā qñquēni
iaceāt scdm gradus penitentie diffinitos
Itē ex ocio martini ppe **Elementa colere**
lune stellaz cursus in suis opibz obserua-
re nō licet cristianis

Non liceat xpianis tenē tradicōes gētiliū et
obfauare ul colē elementa a lune a stellaz
cursus a inanē signoz fallacias p domo-
faciēda vel ppter segetes vel arbores plā-
tādas vel cōiugia sociāda. Scriptum est
enim. Omnia q facitis in verbo a in ope
oia in noie dñi ihu xpi facite grās agen-
tes deo. Nec in collectōibz herbaz q me-
dicinales sūt aliqō obfauacōes vel incāta-
cōnes liceat attēdere n tñ cū simbolo di-
uino a oracōne dñica ut tñ deus creator
omniū et dñs honoret. Si qd autē paga-
noz oñuetudinē sequēs diuinos et sortile-
gos in domū suā introduxēt qñ ut maluz
foras mittat a maleficia inueniāt vel lu-
stracōes paganorū faciāt qñq annis pe-
nitētiā agāt. Mulieribz qz xpianis nō li-
ceat in suis laneficijs vanitatē obfauare
sed deū inuocēt adiutorē q eis sapiētiam
texendi donauit. Itē ex ocilio laodice
si caplo. xxx. **Sacris officijs dediti magi**

Non oportet vel incātatores nō fiant
sacris officijs deditos clericos ma-
gicos vel incātatores existē a facere phi-
lateria q aiaz suaz vicula oprobāt hos
aut qui talibz rebz vtunt proici ab ecclā
iussimus. Itē ex ocilio toletano. iij. ca-
pitulo. xxx. **Honore priuetur ep̄s q ma-**
gos vel aruspices oñuluet.

Siquis ep̄s aut presb. a diaconus vel qui
libet de ordinibus clēicorū aruspices a in-
cātatores a ariolos a cte augures vel sō-
tilegos vel q pfitētur artē magicā a ali-
qō eoz filia exercētes oñuluisse depñsi
fuerit ab honore dignitatis sue suspēsus
mōsterij cura excipiat ibiqz penitētie ppe-
tue deditus scelus admissus sacrilegij sol-
uat. Itē ex agathēsi ocilio. ca. xxxviii

imperatoris
sue abusa-
tionem ve-
niat sue nō
vt. xi. q. i.
placuit.
Suspen-
sus ibi e-
positus vt
patet p se
quētia.

Aliquā-
ti vel
docere nā
filiis ē culpa
prohibita
discere et do-
cere vt. C.
de malefi-
ne culpa et
multa sunt
q melius ē
ne scire quā
scire. xxxvi
ij. di. qñis
otranū est
C. de here-
tic. qñqz
vltia medi-
um vbi dī
q ille q illi
cita docet
vel de po-
tate vel pu-
nitur vltio
supplicio.
Discipuli ve-
ro pūmunt
decē libris.

auri. sed ibi
loquitur de
his qui dis-
cendi causa
veniunt non
tamen disci-
erunt. si
eo qui disci-
cit vel con-
suluit. Item
contrarium
est. xxxvii.
bi. q. de men-
sa. sed illi bi
sciebant non
ut sequerentur
ea. si ut
alijs per ea
posset ob-
uiare. xxxv
ii. bi. legi-
mus.

Sortes
discer-
minatis. ibi
e uelut
vel diuini
canbis.

Liquati clerici siue laici studet augu-
rijs et si noie fidei eligiōis p eas qf
scōz patrū sortes vocāt diuinaōis sciē-
tiā fitētur. a pquarūcunq scpturaz in-
spectōe futura pmittūt. hoc qūq clēic⁹
vel laicus detectus fuerit et osulere vel do-
cere ab ecclia habeat extraneus. **Item**
leo ppa. iiii. epis britanie **Sors nichil a-
liud q diuinaō et maleficiū esse dēnitur**

Sortes quibz cūcta vos vris discer-
minatis pūncijs qz patres dāna-
uerūt. nī aliud q diuinaōes et maleficia
esse decernimus. Quāobrem volumus il-
las omīno dānari et vltra inter xpianos
nolū⁹ noiari. et ne exerceat anathatis in-
terdicto phibem⁹. **Item greg. adriano**
notario Incantatores sortilegos velut xpi

Deruent inimicos in se q oportet.
ad nos q quosdā incantatores atq
sortilegos fuēit mīsecut⁹. et omīno nobis
sollicitudine zelūqz tuū gratū esse agno-
scas. Studij em tui sit sollicite querē. et
quoscūqz huiusmodi xpi inimicos inuene-
ris districta vlcōne corrigē. **Item ex**
ocip. aurel. Exorcizetur elicus mōchus

laic⁹ diuinaōes auguria ul sortes secut⁹
Siquis clericus vel mōchus vel secu-
laris diuinaōem vel auguria esse
crediderit obfuāda. vel sortes quas men-
tiūtur esse scōz qbuscūqz putauerit mēi
mādas cū hīs q eis crediderint ab eccle-
sie cōmūione pellatur. **Item greg.**

Cont sortilegos et pōloz cultores custo-

Qontra pōlo dia pastoral inuigilet
loz culturas vel aruspices atqz sor-
tilegos fraternitatem tuam vehementi⁹
pastorali hortamur inuigilare custodia.
Qd si emēdare se a talibz nolle repereris
si hui sunt verberibus volumus casti gari
si vero liberi inclusiōe digni districtaqz
sūt in penā dirigēdi. **Item ex ocilio car-**
thaginēsi. caplo. xxxix. Ab ecclia sepe au-

gurijs vel incantacōibz deseruiens.

Augurijs vel incantacōibz desuientē
similiter etiā iudaicis supersticiōibz vel se-
rijs inherētē a cōuetu ecclie sepādū pīcipi
m⁹. **Item ex ocilio aquirēsi caplo vltio**

Sortilegā et magicā artē epī modis om-

ni discopi mibz eliminare studeant.

Aeorūqz ministri omībz viribz elabo-
rare studeāt ut pūncōsaz etiā a zabulo in-
uētā sortilegā et magicā artē ex prochijs
suis peitus eradict. et si aliquē virū aut
mulierē huiusmodi sceleris sectatōrē iue-
niūt turpi⁹ dehonestatuz de prochijs suis
eiciāt. **Ait em aplos. Hereticū hōiem post**
pma et secūdā correctōne deuota. sciēs qz
subuersus ē q eiusmodi ē. Subuersi sunt
et a diabolo captiui tenēt q relicto crea-
tore suo diaboli suffragia qruni. et ideo
a tali peste debz mūdari scā ecclia. Illud

et nō ē omittēdū q quedā scelēate muli-
eres retro post sathanā ouerse demonum
illusionibz et fantasmatis seducte. cre-
dunt se et pfitēt cū diana nocturnis horis
dea paganorū vel cum herodiade et innu-
mera multitudīe mulierū eqtare sup qf-
dam bestias. et mīta terraz spacia intē-
pēte noctis filētio ptrafire eius iussioibz
obedire velut dñe. et certis noctibz ad ei⁹
suiciū euocari. **Sz vtmam hē sole in p-**
fidia sua pissent. et nō multos secū ad in-
fidelitatis iteritū ptraissent. Nā et innu-
mera multitudo hac falsa opione dcepta
h vera eē credūt. et credendo a recta fide
deuiāt et errore paganorū inuoluūt. cū a
liquid diuinitatis a numinis extra vnum
dēū arbitrātur. Quā ppter sacdotes p ec-
clesias sibi omīssas populo dei omī instan-
tia pdicare debēt ut nouerit h omīno fal-
sa esse. et nō a diuino sz a maligno spiritu
talia fantasmata mētibz fidelīū irrogari
arbitramur. Siquidez ipse sathanas qui
transfiguratur se i angelū lucis. cū mentez
cuiusqz mulieris cepit et hāc p ifidelitatē
sibi subiugauerit. ilico transformatur se i
diūfaz psonaz spēs atz fīlitudies et mētē
quā captiuā tenet i somnijs deludēs mō
leta modo tristia modo agnitas modo in-
cognitas psonas ostendēs. per queqz de-
uia deducit et cū solus spūs h patit infide-
lis hoc non in aīa esse sz in corpe euenire
opinat. Quis em in somnijs et nocturnis
visiōibz nō extra seipm educit et multa
videt dormiendo q nunq vigilando vide-
rat. Quis vō tā stult⁹ et ebes sit q h om-
nia q in solo spū fiunt etiā in corpe acci-
dere arbitret. cū ezechiel ppha visiōes do-
mi in spū et nō in corpe vidit et audiuit sic
ipe dixit statim inquit fui in spū. et paulus
nō audet se dicē raptū in corpe. Omībz
itaqz publice annūciādū ē. q q talia cre-
dit et hīs fīlia fidē pdit. et q rectaz fidem
nō hz h nō est eius sz illius in quē credit
id ē diaboli. Nā de dño nro scriptū ē. Om-
nia p ipm fca sunt. Quisquis ergo credit
posse fieri aliquā creaturā a i melius. aut
in deterius immutari a transformari i aliā
spēm vel in aliā fīlitudinē n ab ipo creato-
re q omīa fecit et p quē omīa fca sunt p-
culdubio mfidelis ē et pagano deterior.
Nōnulli inueniunt q mēno liuo. e pmo-
ti in pūnciez suoz mimicoz altare sacris
vestibz exiūt a lugubri veste accigūt vel
osuetā luminaorū obseqa dei ecclis sub
trahūt. vel missam p reqe defunctorū pro
mulgatā p viuis celebrāt hōmibz quoz
omniū maleficia neqssima toletanū ociliū
odemat dicēs. Abiciatur sacerdos qui
Omōi maleficijs operam dederit.
Quicūqz sacerdotuz ul ministroz de
inceps cā cuiuslibet doloris p motus aut

Tres habes
hic q alio
modo puni-
tur nobilis
q ignobilis
vt. xliii. q.
i. qui oīra
xli. q. i. fra-
tētas. Jo.

Episco-
pi. vti
nam. id est
utnam non
plures. simi-
lis est expo-
sicio. i. q. i.
duces.

Sed in
corpore. i. i
corporeo se
su precipi.

Oscu-
q. do-
loris. n. fōte
ido faciat
quia ecclie
sua spoli-
atur vt illd
in signū me-
moris faciat
sicut quidā
ponunt spī-
nas super al-
tare sicut e-
tiam denu-
bat altare
in passione
comini i sig-
nū tristitie

Qontra
pōlo-
rum. verbe-
ribz. cum
hic scribat
episcopi pa-
tet hoc cri-
men ecclie
asticiū esse
Item patet
hic q epī-
scopus po-
test aliquos
verberibz ca-
stigare. vt.
xxxiii. q. v.
c. i. Item
patz hic q
episcopi po-
test mear-
cerem mī-
tere reos.

Satisfactio. ar. q. si aliquis satisfeceris crimine vel inde egerit penitentiam. amplius non sit opus ac culari. si sit publicatus crimen. ut no. xxxij. q. ij. ammo. nere.

Ecce mirum. a natiuitate. quia ab angelo fuit nunciata natiuitas ei.

altare vestibus sacris exire presumpserit. a qualibet alia lugubri veste accinxerit. seu etiam si consueta liminariorum obsequia de templo dei subtraxerit vel extigui precepit. si eum antea vere penitudinis coram metropolitano satisfactio non purgauit. loci sui dignitate se nouerit et honore priuari. Illis pculdubio personis ab hac ultionum sententia separatis qui a otamiacone sacrorum ordinum vel subuersione sancte fidei metuentes. a hostilitatem vel obfidione perferentes seu etiam diuinorum iudiciorum sententiam metuentes fecisse otigerit in quorum seculo plus humilitas quam deus placatur quam interminuoris dolositas declaratur. Plerique etiam sacerdotum sauciati mimicie dolo missam per requiem defunctorum promulgata tam fallaci voto per viuis student celebrare hominibus ut is per quo ipsum offerret sacrificium mortis incurrat periculum. pinde nre elegit vnaminitatis ouetus ut si quis demceps talia perpetrasse fuerit detectus a proprii deponatur ordinis gradu. et tamen ipse sacerdos quam etiam ille qui eum ad talia pagenda incitasse perpendit exilij perpetui ergastulo relegent.

Ex promissis auctoritatibus colligitur. quod arioli aruspices incantatores sortilegi atque ceteri huiusmodi sectatores ab ecclesia sunt eliminandi. et non respuerit perpetuo excoicandi. **S**ed quod in antiquis ultio capto ea que fuerunt per incantatores non in corpore sed in spiritu fieri dicuntur. augustinus in libro de ciuitate dei idem videtur asserere ita dicens **Que magorum prestigijs sunt non vera sed fantastica esse**

Ecce mirum de magis **probandur** **N**egoz prestigijs quorum in terram prodire maleficorum artes ut etiam moysi in illis signis resistunt vertetes virgas in dracones aquam in sanguinem fertur etiam in gentiliu libris quod quedam maga circe socios vlixis mutauerit in bestias. Legitur etiam de sacrificijs quod archades deo suo lyeo immolabat ex quo quicunque sumeret in bestiarum formam ouerteretur. Sed si omnia magicis prestigijs potius fingebant quam veritate rerum opereretur. Ut igitur ipsi errores ignorantibus manifesti fiat de eorum proprietate atque inuentionibus iuxta traditionem maiorum primus dicere agruius arbitramur. **M**agi sunt qui vulgo malefici ob magnitudinem facinorum nuncupantur. hi sunt qui promissu dei elementa concutiunt. turbant mentes hominum minus offidentium in deo ac sine villo veneni haustu violentia tantum carminis homines interemunt. Unde et lucanus. Mens hausti nulla sanie polluta veneni incantata potest. Demones autem accitis audet ventilare ut quosque suos perimant malis artibus inimicos. hi sanguine etiam vtuntur et victimis sepe otigunt corpora mortuorum. **N**igromatici sunt quorum precatio omnibus videtur mortui resuscitari deum re et ad interrogata respondere. Nigro enim

grece latine mortuus. maco diuinaco nunc cupatur. ad quos suscitandos cadaueri sanguis adicitur. Nam amare sanguinem demones dicuntur. Ideoque quotiescunque nigromatia fit cruor aque miscetur. et colore sanguinis facilius puocatur. **N**igromatici ab aqua dei. Est enim nigromatia in aqua rui inspectio umbras demonum euocare. et imagines ludificationis eorum videre ibique ab eis aliqua audire ubi adhibito sanguine etiam inferos phibentur suscitare. et infra ad hanc omnia supradicta pertinet ligature execrabilium remediorum que ars non commendat medicorum seu in preantacionibus seu in caracteribus suspendendis atque ligandis. in quibus omnibus ars demonum ex quadam pestifera societate hominum et angelorum malorum exorta est. Unde et cuncta vitanda sunt christiano et omni penitus execratione repudianda atque damnanda. **A**uguria sunt auium. si autem frigores primi inuenerunt. prestigium vero mercurius prius dei inuenisse. dictum autem est prestigium quod perstringat aciem oculorum. **A**ruspicine arte perim etruscis tradidisse dei quod daz tages hic examinis aruspiciam dictauit. et postea non apparuit. Nam dei fabulose a rante quodam rustico subito ex glebis exiliuisse et aruspiciam dictasse. quod die mortuus est. quos libros romani ex etrusca lingua in propria mutauerunt. **H**is ergo portetis per demonum fallaciam illud prestigitas huiusmodi na quoniam id impudenter appetit scire quod nulla ratione eis optet inuestigare. si potestas ideo dat immundis spiritibus ut puerfos sibi appetent hoc est prauos homines seducat. illos qui spiritum veritatem et credunt medaco. et iuxta pauli sententiam sana doctrina non ferunt. sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurietes auribus et a veritate quod auditu auertent ad fabulas aut ouertetur onerati peccatis. ducetur varijs desiderijs semper discentes et nunquam ad scientie veritatem peruenientes. **Q**ueadmodum autem iamnes et manbres resisterunt moysi ita et isti resisterunt veritati. homines corrupti mente reprobi esse fiunt si ultra non proficiunt. **I**nsipientia eorum manifesta erit omnibus sic et illorum fuit. nec ideo quod quam credere debet quolibet magicis artibus aliquid posse facere sine promissu dei. quod omnia que fiunt aut iusto iudicio facit aut promissu suo ita fieri finit. quod per dei magi leguntur similia fecisse moysi quod virga sua proiecit et ouersa est in draconem pieceruntque singuli virgas suas que verse sunt in dracones. sed deuorauit virga moysi virgas eorum. **N**on enim fuerunt creatores draconum nec magi nec angeli mali quibus ministris illa operabatur. **I**nsunt enim rebus corporeis per omnia elementa quedam occulte rationes seminarie quibus cum data fuerit oportunitas temporalis atque calis prumpunt in species debitas suis

Perma-
net. vt. s. x.
p. bi. qua-
lis.
Titulis
id est argu-
mentis Jo-
h. vi.

Quob
aut
tez
ad episcop-
po. certū ē
q. ligatum
a maiori mi-
nor non pos-
test absol-
uere. vt. xx.
i. bi. inferi-
or. et. c. de
mag. et ex-
tra d. elect.
innotuit. ni-
si in articu-
lo mortis.
vt extra de
sen. ex. non
dubius. ma-
gister tñ la-
gus prose-
quitur que-
stionem. an
p. biter pos-
sit reconcili-
are penite-
tes. dicas
ergo q. est
reconcilia-
tio quedā
publica q.
dam priua-
ta. publica
solus epus
pote. st reco-
cilare. ut. j.
c. e. i. 7. l.
di. in capi-
te. illa non
ē nisi in ē-
mine q. to-
tam vrbem
comouet.
vt. j. e. c. ul-
ti. priuata
autem po-
test sacer-
dos reconcili-
are ecclie
vt. j. e. pres-
biteri. 7. tē-
pore necessi-
tatis quili-
bet potest
alium reco-
cilare ec-
clesie. vt. de
con. bi. iij.
sanctum.
Iohannes.
Metro-
politani. b.

modis et finibus et sic non dicuntur angeli qui
ista faciunt aialium creatores. sic nec agri-
cole segetum vel quoruicunq; in terra gigne-
tium creatores dicendi sunt. quous nouerunt
perbere quasdam visibiles proprietates vel o-
portunitates et eas ut illa nascatur. Quod
autem isti faciunt visibiliter sed illi inuisibiliter.
Deus vero solus vnus creator est. qui eas ip-
sas et seminarias rationes rebus inseruit. Pre-
terea quidam putant quodrendum quod scriptura
parret phitonissam samuelem prophetam susci-
tasse ad colloquium saulis impiissimi regis.
si phitonica diuimaco erroris magice ar-
tis deputanda sit. Quibus ita responderi potest. In-
dignus omnino facimus esse si hinc verba
historie comode assensus. Quomodo enim
potest fieri ut arte magica attraheret vir et
a natiuitate sanctus et vite operibus iustus.
At si non attrahit est sensus quod vtriusque di-
sto credere aduersum est. Nullum enim suffragium
habet iusticia si attrahitur a voluntarius ami-
sit meritum spirituale quod positus in carne que-
fierat quod valde absurdum est. quia qui hinc
iustus recedit permanet iustus. Porro hoc
est prestigiū sathane quod ut plurimos fallat
etiam bonos habere in potestate se comungit. quod
apostolus ostendit inter cetera dicens Ipse sa-
thanas transfiguratur se in angelum lucis ut
eum errorem faceret in quo glorificaret in
habitu viri iusti et nomine subornauit se
ut nichil proficeret spes quam predicabatur dei cul-
toribus mentiretur. quoniam hinc exeuntes iustos
finxit in sua esse potestate. Sed si quosdam fal-
lit quod de morte saulis et filij eius non sit me-
tuitur. quoniam magnū sit sathane ante occasum
mortis corporis prouidere. cum signa quedam
soleant apparere morituris. quippe a quibus
dei predictio amota videtur quatomagis di-
abolo quem angelica potestate sublimem proph-
etica oracula fuisse testatur. de cuius mag-
nitudine apostolus ait. an ignoratis altitudi-
nem sathane. quod mirum ergo si imminentem
per mortem prouideret potuit cum hoc sit vnde fallit
et se in dei potestate vult adorari. nam tanta ebe-
tudinē demens effectus est saul. ut ad phito-
nissam confugeret. Deputatus enim causa peccati ad
hoc se contulit quod danauerat Sed si quis propter
historiam ea quod verbis expressa sunt putet non
permittenda ne ratio historie manet sit.
recte facit quodam si tamen mime istud ad veri-
tatem redeat. sed ad visum et intellectum saulis
Neque enim reprobus factus bonus intellectum
poterat habere. Historicus enim mentem saulis
et statum samuelis descripsit ea quod predicata et ui-
sa sunt expressim permittens si vera an falsa
sint qui ait. Audiens in quo hitu esset exci-
tatus intellexit mentem hunc samuelem esse
quod intellexit retulit et quia bene non intellexit
contra scripturam alium adorauit quod deum. et pu-
tas samuelem adorauit diabolum. ut frue-
tur fallacie sue habet sathanas. Ad hoc enim

mititur ut adoretur quasi deus. Si enim samu-
el illi vere apparuisse non vtiq; vir iustus
permisisset se a dolare quod predicauerat deum solum
esse adorandum Et quomodo homo dei qui cum abra-
ham in refrigerio erat diceret ad virum
pestilentie et dignum ardore iehene cras me-
cum eris. etc. In his duobus titulis subtilita-
tem fallacie sue prout improvidus satha-
nas qui et adorari se permisit sub habitu et no-
mine samuelis contra legem et virum peccatis per-
sum cum magna distantia peccatorum et iustorum
sit cum samuele iustissimo futurum metuitur est
Verum potest dici. verum potest videri. si de samuelis
noie taceatur. quia saul cum diabolo futurus
erat. Ad eum enim transingrauit quies adora-
uit. Semp ergo diabolus sub velamine
latens prout se dum ea fingit que hereant per-
sonis per quas fallere nititur. Si autem quilibet
opponit et dicit quomodo eueniunt illa qui illi
diuini predicunt futura. a quomodo prout egris
perbere medela a sanis immittit egritudine
si aliquid proprie virtutis ac potestatis non habe-
ant. sed a nobis recipiant responsum. quod ideo
quisque non debet eis credere quia aliqui eueniunt
qui predicunt a sanare videtur languidos vel
ledere sanos. quia hoc promissu dei fit. ut hi qui
hoc audiunt vel vident prebentur et appareant
quali fide sint vel deuotione erga deum. sicut
in deuteronio legitur moyses ex verbo
dei populo domini precepisse ita dicens. Si surrex-
erit in medio tui propheta aut qui somnum di-
cat se vidisse et predixerit signum a portetum
et euenierit quod locutus est. et dixerit tibi ea
meum et sequimur deos alienos quos ignoras et
fuiam eis. non audies verba prophete a som-
natores quia temptat vos dominus deus vestrum. ut
palam fiat vtrum diligatis eum an non. In to-
to corde vestro et in tota anima vestra dominum deum ve-
strum sequimini et ipsum timeate et mandata eius
custodite et audite vocem illius ipsi fueritis
et ipsi adheretis etc. Vbi sane intelligi
voluit et illa quod a diuinitatibus non hinc deum di-
cunt si acciderint qui dicunt non sic accipien-
da ut fiat qui precipiunt ab eis a colantur qui co-
lunt ab eis. nec propter suam potestatem deus ostē-
dit esse quod contingit ista. sed quasi quereat cur
ea permittat. cum temptacionis exposuit ad
agnoscendum vtiq; eorum dilectionem vtrum ha-
beant ea erga deum suum. Cognoscendum vero
ab ipsis potius quam ab illo qui scit omnia an-
tequam fiant.

Quod autem ab episcopo excoicatus
eo in consulto ab alio reconcilia-
ri non possit. si forte per eius me-
tropolitanum vel per summum pontificem ratione et
auctore probatur. Presbiteri namque potestatem excoi-
candi vel reconciliandi ab episcopis accipiunt. non
episcopi a presbiteris. atque ideo excoicatos a sa-
cerdotibus episcopi reconciliare possunt. Excoicatos
vero ab episcopis sacerdotes reconciliare non
valet. Reconciliatio namque penitentium episcopale

tamen est ve-
rum. cum est
appellatum
ad ipsum.
vt extra de
sen. ex. per-
tuas. si ta-
men metro-
politani ab-
soluat cum
non sit ap-
pellatus ad
ipsum dicunt
quidam quod
tenet abso-
lutio licet
absolue non
debeat. sed
vix creto
cum canon
vocat eum
peregrinum
siue extra-
neum iudi-
cem. ut. vi.

q. iij. scito
te. et. m. q.
vi. peregrina-
na. nec ha-
bet iurisdic-
tionem nisi
si in certis
casibus. vt
ext. de offi-
ord. pasto-
ralis. secus
in episcopo
respectu fu-
orum inferi-
orum. vt ex-
tra de offi-
archidia-
co. cum ab
ecclesiariis.
Iohannes.